

IDENTIFIKATION AF SÆRLIGT BETYDNINGSFULDE OMRÅDER UDKAST – BEHANDL. AF SAMSØ-DELPROJEKTOMRÅDE UDESTÅR

Projekt navn **Kattegatforbindelsen kyst-kyst**
 Projektnr. **1100041633**
 Modtager **Sund og Bælt Holding A/S**
 Dokumenttype **Notat**
 Version **5**
 Dato **10-09-2020**
 Udarbejdet af **MJK, ULZE, MAJH, TIRK, AEM, MSTB, SJN**
 Kontrolleret af **MJK, MAJH, TIRK**
 Godkendt af **METW**
 Beskrivelse **Identifikation af særligt betydningsfulde områder**

INDHOLD

1.	Indledning	3
2.	Natura 2000-områder	4
3.	Identifikation af særligt betydningsfulde områder – høring af udvalgte statslige myndigheder	5
3.1	Militærområder	5
3.2	Råstofområder	10
4.	§ 3-områder	13
4.1	Analyse af § 3-områder	14
5.	§ 25-skov	14
5.1	Analyse af § 25 skov	14
5.1.1	Delprojektområde Sj. Odde N og Sj. Odde S - Sjællands Odde	14
5.1.2	Delprojektområde Sj. Odde N - Djursland	14
5.1.3	Delprojektområde Sj. Odde S - Fløjstrup	14
5.1.4	Delprojektområde Samsø - Røsnæs og Asnæs	15
5.1.5	Delprojektområde Samsø - Samsø	15
5.1.6	Delprojektområde Samsø - Hou	15
6.	Særlig betydningsfuld privat fredskov	15
6.1	Analyse af særlig betydningsfuld privat fredskov	15
6.1.1	Delprojektområde Sj. Odde Nord og Sj. Odde S - Sjællands Odde	16
6.1.2	Delprojektområde Sj. Odde N - Djursland	16
6.1.3	Delprojektområde Sj. Odde S - Fløjstrup	17
6.1.4	Delprojektområde Samsø - Røsnæs og Asnæs	17
6.1.5	Delprojektområde Samsø - Samsø	17
6.1.6	Delprojektområde Samsø - Hou	17
7.	Natur- og vildtreservater	17
7.1	Analyse af projekts forhold til bestemmelserne for natur- og vildtreservater	18
7.2	Gennemgang af bestemmelser for natur- og vildtreservater	18
7.2.1	Delprojektområde Sj. Odde Nord og Sj. Odde S - Sjællands Odde	18
7.2.2	Delprojektområde Sj. Odde N - Djursland	18
7.2.3	Delprojektområde Sj. Odde S - Fløjstrup	19
7.2.4	Delprojektområde Samsø - Røsnæs og Asnæs	20
7.2.5	Delprojektområde Samsø - Samsø	20
7.2.6	Delprojektområde Samsø - Hou	20

8.	Fredninger	20
8.1	Analyse af projektets forhold til fredningsbestemmelserne	20
8.2	Gennemgang af fredningsbestemmelser	21
8.2.1	Delprojektområde Sj. Odde Nord og Sj. Odde S - Sjællands Odde	21
8.2.2	Delprojektområde Sj. Odde N - Djursland	23
8.2.3	Delprojektområde Sj. Odde S - Fløjstrup	26
8.2.4	Delprojektområde Samsø - Røsnæs og Asnæs	28
8.2.5	Delprojektområde Samsø - Samsø	28
8.2.6	Delprojektområde Samsø - Hou	28
9.	Opsummering af kortlagte særligt betydningsfulde områder	28
9.1	Delprojektområde Sjællands Odde Nord	29
9.2	Delprojektområde Sjællands Odde Syd	30
9.3	Delprojektområde Samsø	30
10.	Referencer	31
	Bilag 1 – Høringsmateriale og høringssvar	32
	Høringsmateriale	32
	Miljøstyrelsen	36

1. Indledning

Folketinget har besluttet, at der skal gennemføres en forundersøgelse af en fast forbindelse over Kattegat. Projektet omfatter en forundersøgelse for både en ren vejforbindelse og en kombineret vej- og jernbaneforbindelse over Kattegat. Forundersøgelsen skal bygge videre på den strategiske analyse /1/.

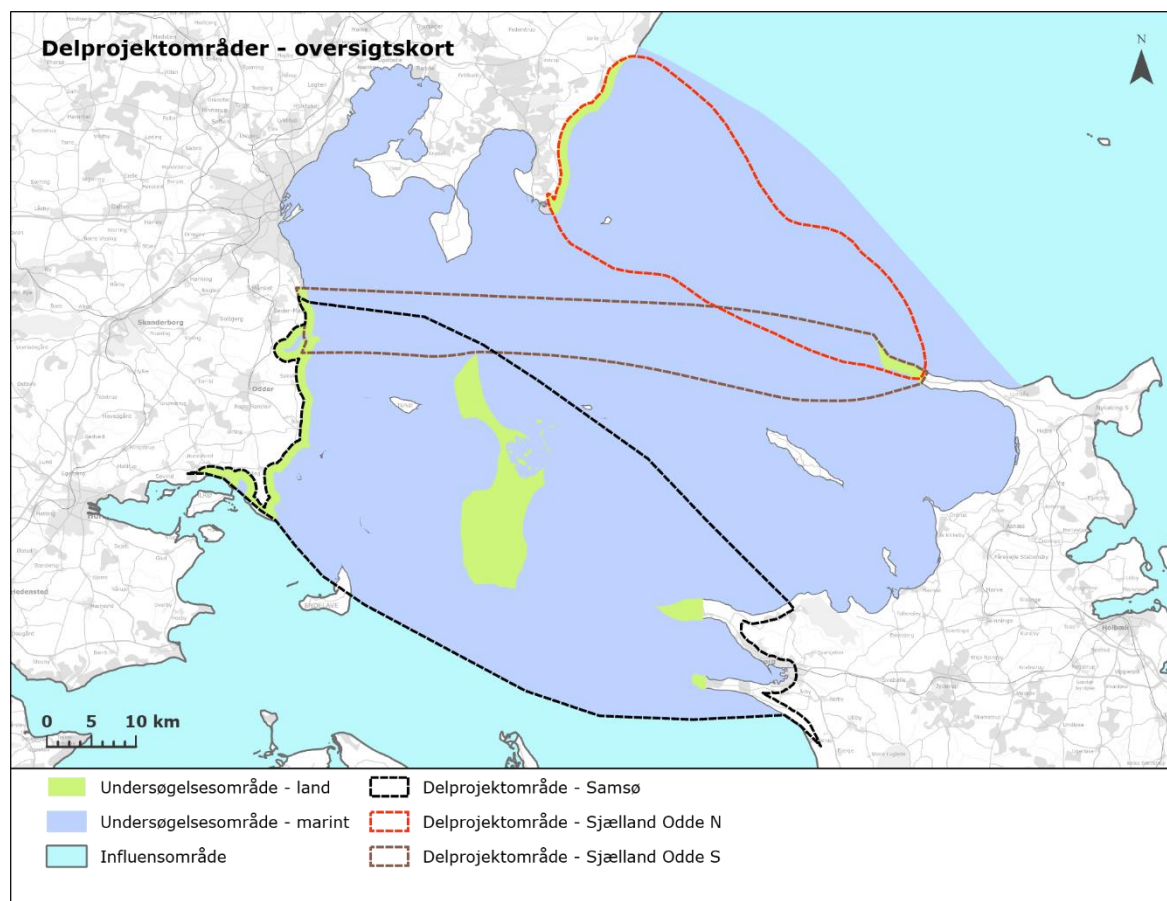
I forbindelse med forundersøgelsen lægges der stor vægt på at identificere særligt betydningsfulde områder, som der bør tages et særligt vægtigt hensyn til ved overvejelserne omkring placeringen af projektet. Identifikation af de særligt værdifulde områder er sket via forskellige processer, som skitseret i dette notat.

Helt indledningsvist er der taget særligt hensyn til Natura 2000-områder på grund af den strenge beskyttelse, som områderne er underlagt. Derudover er der gennemført en høring af udvalgte statslige myndigheder, og på den baggrund er der udvalgt særligt værdifulde militærområder og råstofområder.

Derudover er der udarbejdet en metode til identifikation af, hvilke særligt betydningsfulde områder, som kan identificeres inden for en række andre emner. Metoden for identifikation af disse er beskrevet i /2/. I denne metode er der fokus på følgende emner:

- Særlig betydningsfuld § 3-natur
- Særlig betydningsfulde skovarealer
- Natur- og vildtreservater
- Fredede områder, jf. naturbeskyttelseslovens § 50

I dette dokument præsenteres resultaterne af analyserne, dels præsenteret for hele undersøgelsesområdet, dels for de tre delprojektområder. Særligt betydningsfulde områder, der vurderes at være i konflikt med Kattegatprojektet fremgår af kort og tabeller. Områder, der i analysen ikke vurderes at være i direkte konflikt med projektet og hvor negative påvirkninger muligvis kan afværges, er alene opmærksomhedsområder, der behandles videre i den miljøfaglige baggrundsrapport. Vær opmærksom på, at borede tunnellsninger alene er antaget at have en påvirkning af arealer omkring de borede tunnelers overfladenære arealinddragelse.

Figur 1-1- Oversigtskort over Kattegatprojektets delprojektområder og undersøgelsesområder.

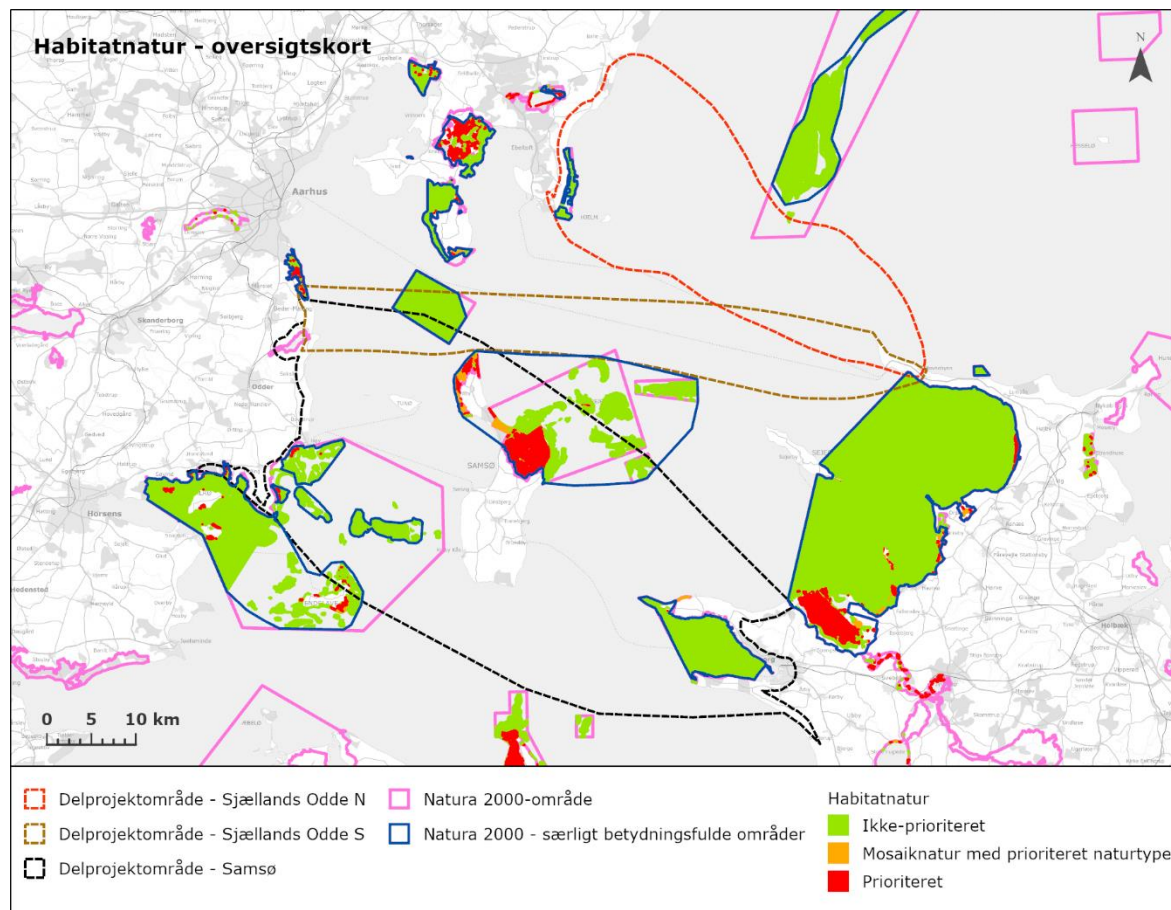
2. Natura 2000-områder

Farvandet inden for projektområdet med de tre delprojektområder er generelt præget af en række Natura-2000 områder, som lovgivningsmæssigt har et højt beskyttelsesniveau. Såfremt det i sidste ende ikke er muligt at finde en gennemførlig løsning uden en skade på et af disse områder, indeholder lovgivningen krav, som er styrende for valget af løsning.

Ved identifikation af særligt betydningsfulde områder har der på den baggrund været et stærkt fokus på en varetagelse af hensynet til Natura 2000-områderne ved valg af ilandføringspunkter på Sjælland, Samsø og Jylland samt ved valg af de tilhørende korridorer på havområdet, og hensynet til en beskyttelse af områderne er prioriteret højt.

Fravalg af uegnede arealer inden for Natura 2000-områderne til placering af en fast forbindelse over Kattegat er som led i den indledende identifikation af særligt betydningsfulde områder foretaget ud fra en forsimplet metode. Fravalg er sket med baggrund i de offentligt tilgængelige data, der foreligger om placeringen af naturtyper og disses beskaffenhed inden for Natura 2000-områderne. Der er derfor en mulighed for, at disse naturtyper kan have flyttet sig, siden området sidst blev undersøgt. I sidste ende vil dette først blive kortlagt via feltundersøgelser i en evt. senere VVM-undersøgelse. Der kan læses mere om metoden i /2/.

I de dele af Natura 2000-områderne, som ikke indgår i de særligt betydningsfulde områder (særligt betydningsfulde områder – Natura 2000), er tætheden af udpegede habitatnaturtyper mindre.

Figur 2-1 Særligt betydningsfulde områder med baggrund i de gældende Natura 2000-basisanalyser.

De indledningsvise arealmæssige fravalg indenfor Natura 2000-områderne, som er resultatet af den forsimplede metode, og som præsenteres på Figur 2-1, gælder ikke borede tunnelloøsninger, da disse forudsættes ikke at påvirke Natura 2000-områderne, før kort forinden en eventuel placering af en portal for en sådan løsning bryder igennem jordoverfladen. Der reserveres en bufferzone omkring de borede tunnelers overfladenære arealinddragelse. I det tilfælde, hvor en tunnelportal placeres på hav, vil påvirkningen være afhængig af etableringen og udformning af den ø, som vil være nødvendigt at foranstalte som led i den anlægstekniske løsning.

3. Identifikation af særligt betydningsfulde områder – høring af udvalgte statslige myndigheder

3.1 Militærområder

Forsvarsministeriet har indgivet nedenstående høringssvar til Kyst-Kyst projektet.¹ Placering af de omtalte militærområder fremgår af Figur 3-1.

Spørgsmål 1 fra Transport- og Boligministeriet:

"Forsvaret bedes (indenfor det for Forsvaret sikkerhedsmæssigt forsvarlige niveau) inden for de angivne delprojektområder for såvel Sjællands Odde- som Samsø-løsninger beskrive og redegøre for den operationelle og strategiske værdi for forsvaret af de militære anlæg og øvelsesområder, der er placeret inden for de to delprojektområder"

¹ Se bilag 1, hvor det fulde høringsmateriale samt høringssvar fremgår.

Svar fra Forsvarsministeriet på spørgsmål 1:

Det vurderes, at den generelle strategiske og operationelle værdi for delprojektområderne forringes. Inden for begge områder vil en Kattegatforbindelse have indflydelse på Forsvarets kystradarstationer, som er et vigtigt element i Forsvarets operative opgaveløsning. Yderligere vurderes det, at Kattegatforbindelsen vil øge behovet for at yde Vessel Trafik Service (VTS) til den kommercielle skibstrafik, som det ses i Storebælt, Øresund samt ved etablering af Femernforbindelse. Dette eventuelt som udvidelse af VTS Storebælts funktion og bemanning. Vælges i stedet en tunnelløsning, vil disse påvirkninger og behov for afværgeforanstaltninger formentlig alene gælde i anlægsfasen.

Linjeføring ved Sjællands Odde

Området omkring Sjællands Odde indeholder flere betydningsfulde øvelses- og skydeområder (EK R 11, 12, 13, 14, 19 og 20 samt EK D 350 og 351). Områderne er af væsentlig betydning for Forsvarets uddannelse og træning af sømilitære færdigheder som forudsætning for løsning af Forsvarets operative opgaver såvel nationalt som internationalt. Området tillader grundet sin placering og sammenhæng skydning med skarp ammunition af flere våbentyper og systemer og anvendes endvidere til undervandssprængninger.

Ved Griben ligger Søværnets Center for Våben, der uddanner Søværnets personel i alle former for maritime våben- og ildledelsessystemer samt anden operativ træning af Søværnets enheder i blandt andet at håndtere og prioritere trusler fra luften, på havoverfladen og under havet. En operativ træning, der ligeledes tilbydes og benyttes af allieredes maritime enheder. Forsvarets Værnsfælles Dronetjeneste er ligeledes placeret ved Søværnets Center for Våben, leverer operativ dronestøtte til Forsvarets uddannelse og træning.

Samlet set har området omkring Sjællands Odde en helt unik geografisk karakter og placering, som ikke ses andet steds i danske farvande. Derved kan Forsvarets interesser og aktiviteter i området ikke flyttes til alternative placeringer eller områder.

Det vurderes, at en linjeføring ved Sjællands Odde i væsentlig grad vil begrænse Forsvarets aktiviteter og derfor vil være uforenelig med Forsvarets interesser i området. Dog kan en boret tunnelløsning eventuelt være en mulighed, men det beror på en yderligere analyse i forhold til påvirkning af skarpskydning og undervandssprængninger i Forsvarets områder såvel nord som vest for Sjællands Odde.

Spørgsmål 2 fra Transport- og Boligministeriet:

Hvorledes og hvorfor disse anlæg og øvelsesområder forventes påvirket væsentligt af de angivne korridorer med forskellige typer af anlægstekniske løsninger, som beskrives i det medsendte bilag i henholdsvis en anlægs- og en driftsfase.

Svar på spørgsmål 2 fra Forsvarsministeriet:

Generelt er en broforbindelse i Forsvarets øvelses- og skydeområder ikke foreneligt med Forsvarets virke, hverken i anlægs- eller driftsperioden.

En kombinationsløsning af bro og tunnel, som indbefatter etablering af kunstige øer, vurderes med den tiltænkte placering omkring Ydre Flak, at have negativ indflydelse og indskrænkende virkning af Forsvarets aktivitet, idet øens placering jf. ref. b. er inden for et af Forsvarets øvelsesområder.

Forsvarets øvelses- og skydeområder er alle indrapporteret til den digitale Havplan, og alle områder, herunder forundersøgelsesområdet er beskrevet i BL7-20, af 9. december 2015, justeret af Trafik- og Byggestyrelsens udsendte NOTAM om midlertidige forbud mod eller indskrænkning i luftrummet over og omkring et område.

Linjeføring ved Sjællands Odde

En høj- og/eller lavbro via Sjælland Odde vil generelt have store konsekvenser for Forsvarets anvendelse af øvelsesområderne ved Sjælland Odde (blandt andet i forbindelse med skarpskydninger mod luft- og overfaldemål inden for øvelsesområdet), og vil dermed også kunne vanskeliggøre eller i yderste konsekvens forhindre, den forsknings- og undersøgelsesvirksomhed, som det Værnsfælles Videnscenter (VV) udfører fra Sjælland Odde.

En tunnelløsning via Sjællands Odde, som også inkluderer etablering af en kunstig ø i farvandet mellem Sjællands Odde og Djursland, inden for øvelsesområdets geografiske udstrækning, vil tillige indebære begrænsninger i forhold til øvelsesområdets nuværende anvendelse, og dermed også begrænsninger i forhold til Forsvarets forsknings- og undersøgelsesvirksomhed.

Det vurderes, at det ikke umiddelbart er muligt at mitigere begrænsningerne for forsknings- og undersøgelsesvirksomhed ved brug af afværgeforanstaltninger i Sjællands Odde området, hvilket i yderste konsekvens kan medføre, at forsknings- og undersøgelsesvirksomheden må flyttes til et andet egnet område (som ikke på nuværende tidspunkt kan identificeres blandt Forsvarets nuværende øvelsesområder) eller alternativt, at forsknings- og undersøgelsesvirksomheden må indstilles/opgives.

Linjeføring ved Samsø

I området nord for Røsnæs har Forsvaret to skydeområder (EK R 15 og 16), som anvendes til uddannelse af Forsvarets operative enheder. Det er vurderingen, at disse ikke vil blive påvirket i væsentlig grad, men at der kan blive behov for etablering af afbødende tiltag.

Spørgsmål 3 fra Transport- og Boligministeriet:

Om det vurderes muligt via afværgeforanstaltninger at afværge de skitserede væsentlige konsekvenser for anlæg og/eller øvelsesområder, og hvorvidt der må forventes store tidsmæssige og økonomiske konsekvenser af en sådan afværge for forsvaret og et kommende Kattegatprojekt af de typer, der er anmodet om kommentarer til.

Svar på spørgsmål 3 fra Forsvarsministeriet:

Såfremt hele eller dele af Kattegatforbindelsen etableres som høj- og/eller lavbro, vurderes linjeføringen i teknisk forstand at kunne afstedkomme uacceptable påvirkninger af Forsvarets radardækning i projektområdet, uanset valg af endelig løsning vedrørende linjeføringen (Kalundborg-Samsø-Hou/Gylling Næs, Sjællands Odde-Aarhus eller Sjællands Odde-Djursland).

Linjeføringen vil – afhængigt af den endelige løsning – kunne påvirke såvel overflade- som lav-/luftvarslingskapaciteten. Antallet og placeringen af påvirkede radarer vil variere alt efter valg af linjeføring.

Generelt vurderes de mulige påvirkninger af Forsvarets radardækning at være størst/mest omfattende ved en Sjællands Odde-relateret linjeføring, men næppe så omfattende, at disse ikke kan mitigeres via afværgeforanstaltninger i form af f.eks. opstilling af gap-filer radarer eller flytning/materielmæssig opdatering/udskiftning af eksisterende radarer.

Såfremt en ny Kattegatforbindelse etableres i form af en boret tunnel eller en sænketunnel i hele eller dele af dens udstrækning mellem de berørte landområder (uanset valg af linjeføring), vurderes det, at en evt. påvirkning af Forsvarets radar- og radiodækning vil være ubetydelig i teknisk forstand. Hvad angår evt. påvirkning af Forsvarets radiokommunikation (Ground-to-Ground/Ground-to-Air) kan det heller ikke udelukkes, at en ny Kattegatforbindelse kan afstedkomme uacceptable påvirkninger i teknisk forstand. Det vurderes, at risikoen for

uacceptable påvirkninger af radiokommunikationen, som måtte kræve mitigering i form af afværgeforanstaltninger, vil være størst ved valg af en højbro.

Spørgsmål 4 fra Transport- og Boligministeriet:

Forsvarets sammenfattende indstilling til, hvorvidt

- Hele delprojektområder eller dele heraf bør udgå af forundersøgelsen*
- Visse korridorer inden for et eller begge del-projektområder bør udgå*
- Forslag til ændrede korridorer/anlægstekniske løsninger inden for delprojektområderne*

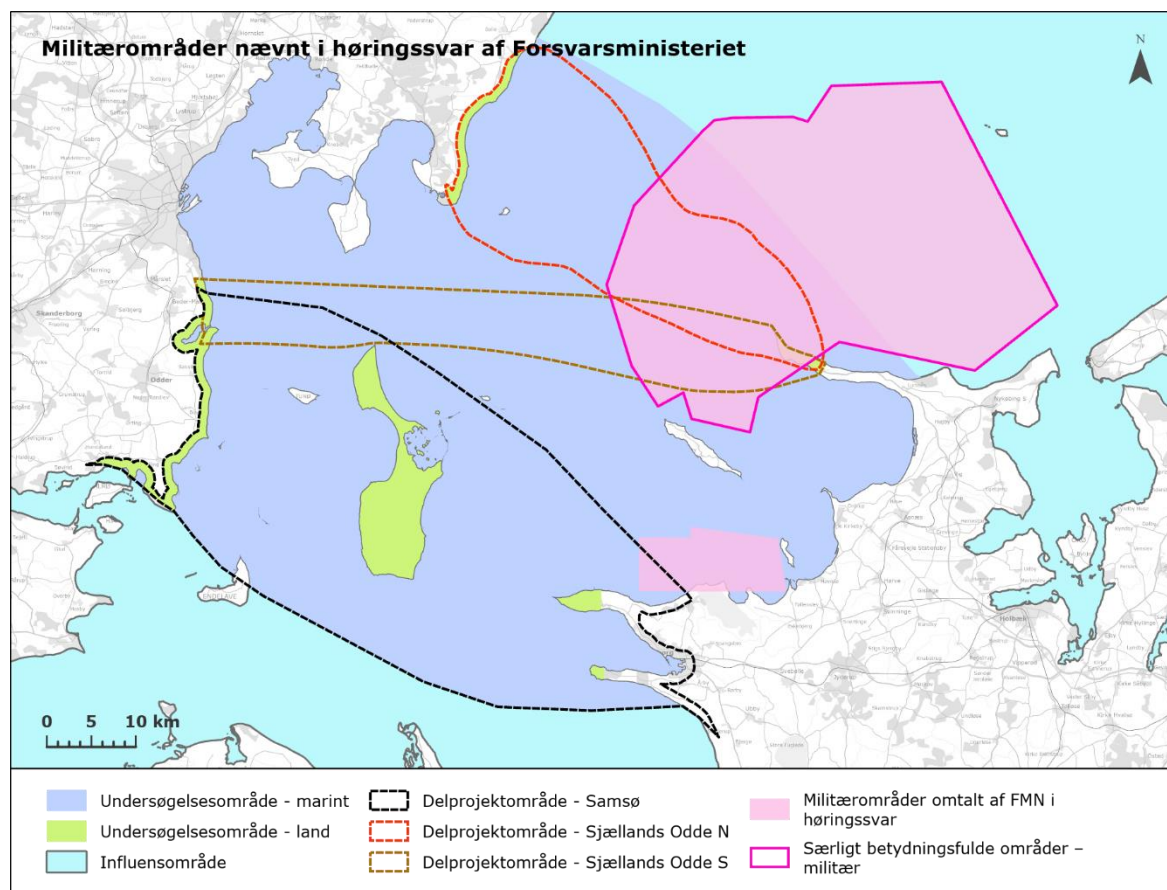
Svar på spørgsmål 4 fra Forsvarsministeriet:

Sammenfattende vurderes det, at etablering af en ny Kattegatforbindelse i form af en høj- og/eller lavbro – uanset endeligt valg af løsningskoncept og linjeføring – vil afstedkomme krav fra Forsvaret om udarbejdelse af nærmere analyser ("assessments") af de mulige påvirkninger af såvel radardækning som radiokommunikation. Resultatet af sådanne analyser kan afstedkomme krav om etablering af nødvendige afværgeforanstaltninger for at afbøde evt. uacceptable påvirkninger.

Særligt hvad angår de foreslåede korridorer og løsningskoncepter for en ny Kattegatforbindelse mellem Sjællands Odde og Jylland (Djursland) vurderes det, at en sådan løsning vil have betydelige konsekvenser for de øvelsesaktiviteter med videre, som Forsvaret afvikler i øvelsesområdet/-områderne omkring Sjællands Odde. Det vil dermed i sidste ende kunne påvirke Forsvarets samlede kapacitet og kapabilitet til at forestå og udøve pålagte myndighedsopgaver.

Det er derfor Forsvarets indstilling, at en linjeføring via Sjællands Odde udgår af foranalyserne. Er dette ikke muligt, bør en sådan linjeføring etableres som en boret tunnel, hvorved eventuelle kunstige øer holdes udenfor Forsvarets skyde- og øvelsesområder. Endvidere anbefales, at en linjeføring via Samsø – særligt linjeføringsdelen fra Sjælland til Samsø – udføres som en tunnelløsning, idet dette vil påvirke Forsvarets interesser og den generelle skib trafik mindst muligt.

Forsvarsministeriet er rede til at bidrage til det videre analysearbejde omkring en mulig Kattegatforbindelse, og uddyber gerne nærværende høringssvar, hvis der er behov for det".

Figur 3-1 Særligt betydningsfulde militærområder i undersøgelsesområdet (tolket resultat af høringssvar fra forsvarsministeriet).

Med baggrund i høringssvaret fra Forsvarsministeriet konkluderes det, at de militære øvelsesområder omkring Sjællands Odde indeholder flere betydningsfulde øvelses- og skydeområder (EK R 11, 12, 13, 14, 19 og 20 samt EK D 350 og 351) med en helt unik geografisk karakter og placering, som ikke ses andet steds i danske farvande. Derved kan Forsvarets interesser og aktiviteter i området ikke flyttes til alternative placeringer eller områder. Desuden er som særligt betydningsfuldt område medtaget øvelsesområdet TRA Hadsten, hvor det i spørgsmål 2 omtalte ydre flak er beliggende. Sammenfattende betyder høringssvaret, at de militære øvelses- og skydeområder omkring Sjællands Odde, som er markeret samlet på Figur 3-1 i både det sydlige og det nordlige delprojektområde, skal rubriceres som et særligt betydningsfuldt område. Som det også fremgår af høringssvaret forventes afværgeforanstaltninger ikke at kunne ændre på konklusionen om, at områderne ikke kan berøres. Forsvarsministeriets høringssvar betyder derfor, at ministeriet alene anser det for muligt, at der etableres borede tunneler gennem det militære øvelses- og skydeområde ved Sjællands Odde. I forhold til de tilbageværende justerede løsningsmodeller med en boret tunnel er det noteret, at der kræves en yderligere analyse i forhold til påvirkning af skarpskydning og undervandssprængninger i Forsvarets områder såvel nord som vest for Sjællands Odde, for det kan vurderes, om en boret tunnel er forenelig med Forsvarets udnyttelse af områderne. Det lægges på ovennævnte baggrund til grund ved arbejdet med de mulige løsningsmodeller, at alene borede tunneller kan være forenelige med Forsvarets militære øvelsesområder omkring Sjællands Odde.

I det store projektområde samt i delprojektområdet for Samsø findes der andre militære øvelsesområder (EK R 15 og 16), hvor forsvaret ikke har udtalt sig om den specifikke værdisætning, fordi disse ikke direkte kolliderer med de viste korridorer. På grund af den manglende viden om områdernes isolerede forsvarsmæssige betydning, indgår disse områder ikke i denne indledende identifikation af særligt betydningsfulde områder. De øvrige militære områder,

som er vist på figur 3-1 indgår dog i den videre vurdering af et Kattegat projekts påvirkninger af disse interesser, således at de i høringssvarene omtalte behov for afværgeforanstaltninger registreres til videre håndtering i en eventuel projekteringsfase af projektet.

3.2 Råstofområder

Miljøstyrelsen har leveret et høringssvar vedrørende beliggenhed af særligt værdifulde råstofområder for to delprojektområder; Samsø og Sjællands Odde Nord.² I det efterfølgende gives en kort beskrivelse af de råstofområder, som Miljøstyrelsen har udpeget, som særligt betydningsfulde råstofområder i de tre delprojektområder (Figur 3-2).

Spørgsmål 1 fra Sund & Bælt:

Hvilken betydning Miljøstyrelsen generelt ser af en påvirkning af de forskellige områder på hav i et national og regionalt forsyningsperspektiv.

Uddrag af Miljøstyrelsens svar på spørgsmål 1:

Generelt skal det siges, at Miljøstyrelsen ikke har den fulde viden om råstofbranchens interesseområder og har ikke overblik over samtlige større byggeprojekter, hvor der kunne være behov for råstofindvinding fra søterritoriet. Der kan derfor være råstofinteresser indenfor områder, som Miljøstyrelsen på nuværende tidspunkt ikke er bekendt med.

Sund & Bælt har præsenteret Miljøstyrelsen for potentielle korridorer i tre projektområder - hhv. Samsø-løsningen, Sjællands Odde Nord-løsningen og Sjællands Odde Syd-løsningen:

Delområde 1, Samsø-løsningen, går fra Asnæs el. Røsnæs over Samsø til nordsiden af Horsens Fjords udmundning el. ca 10 km længere mod nord. Mellem Røsnæs/Asnæs og Samsø er der kortlagt store sandressourcer som på et tidspunkt kunne blive relevante at indvinde (504-001, 504-004 og 504-009). Miljøstyrelsen har ikke oplysninger om konkrete interesser i at udlægge områdets kortlagte råstofressourcer som indvindingsområder og vurderer, at en kommende korridor af 1 km bredde gennem sandressourcerne ikke vil have væsentlig påvirkning på den regionale forsyningsikkerhed.

Sydøst for Samsø er der kortlagt en væsentlig grusressource på 65 mio. m³ (504-003), der kan være af regional betydning. Inden for grusressourcen er der udlagt et indvindingsområde (fællesområde 504-GB Nord for Bolsaks) med udløb 1. december 2025. Fællesområde 504-GB Nord for Bolsaks er udlagt med en tilladt indvindingsmængde på 3.368.000 m³ og der er 31. marts 2020 indvundet mindre end 200.000 m³. Området har således ikke været benyttet i større grad, men der kan alligevel være ønske fra råstofbranchen om at genudlægge indvindingsområdet efter tilladelsens udløb, for at sikre den regionale forsyning af grovere råstoffer. Ca. 3 km syd for Samsø er der desuden et eksisterende bygherreområde med udløb 14. august 2027. Bygherreområde 550-HC Paludans Flak Vest tilhører LINDØ port of Odense A/S og Miljøstyrelsen er bekendt med at havnen muligvis er interesseret i at forlænge tilladelsen til indvinding i området efter 2027. Miljøstyrelsen anbefaler, at Sund & Bælt så vidt muligt planlægger en linjeføring der muliggør fortsat råstofindvinding i den kortlagte grusressource og de udlagte indvindingsområder - både i driftsfasen og anlægsfasen for projektet.

Fra Samsø til Jylland krydser de potentielle korridorer flere kortlagte råstofressourcer af lavere kvalitet og mindre volumen. Miljøstyrelsen vurderer, at etableringen af en Kattegatforbindelse på denne strækning ikke vil have en væsentlig påvirkning af den regionale forsyning med råstoffer.

Delområde 2, Sjællands Odde Nord-løsningen, går fra Sjællands Odde til østkysten af Mols ved Ebeltoft. Fra Sjællandssiden er der ikke kortlagt råstofressourcer på den første halvdel af

² Se bilag 1, hvor det fulde høringmateriale samt høringssvar fremgår.

strækningen. I området 10-20 km sydøst for Hjelm er der kortlagt flere større sandressourcer. Nærmere Hjelm er adskillige grusressourcer kortlagt og inden for disse er der udlagt fire indvindingsområder - fællesområderne 506-GA Klørgrund, 506-NA Moselgrund, 506-SA Moselgrund Nord og 506-SB Moselgrund Syd - i samme område er der derudover et efterforskningsområde, hvor der efterforskes med henblik på udlægning af et bygherreområde med tilladelse til indvinding af en større mængde råstoffer. Nord for Hjelm er der kortlagt tre mindre områder med råstoffer af kvaliteten "ral" og i forbindelse med disse er der udlagt to indvindingsområder - fællesområderne 506-HA Hjelm Nordvest og 506-TA Nord for Tvillingerne. Miljøstyrelsen vurderer, at der er kortlagt råstofressourcer af væsentlig regional betydning. Derudover er der flere eksisterende indvindingsområder i delområde 2, ligesom Miljøstyrelsen har kendskab til interesse i at udlægge et nyt bygherreområde sydøst for Hjelm. Miljøstyrelsen anbefaler, at Sund & Bælt så vidt muligt planlægger en linjeføring, der muliggør fortsat råstofindvinding, særligt i områder med kortlagte grovere råstofressourcer (grus og ral), eksisterende indvindingsområder og efterforskningsområdet - både i driftsfasen og anlægsfasen for projektet.

Delområde 3, Sjællands Odde Syd-løsningen, går fra Sjælland Odde nord om Samsø til Mariendal Strand syd for Aarhus. Fra Sjællands Odde til Samsø er der ikke kortlagt væsentlige råstofressourcer på den første halvdel af strækningen. Halvvejs mellem Sjællands Odde og Samsø er der kortlagt enkelte større sandressourcer. Inden for den vestligste sandressource er der udlagt et indvindingsområde (fællesområde 506-PA Marthe Flak). Fællesområde 506-PA Marthe Flak er udlagt med en tilladt indvindingsmængde på 2.450.000 m³ og der er 31. marts 2020 indvundet mindre end 60.000 m³. Området har således ikke været benyttet i større grad, men der kan alligevel være ønske fra råstofbranchen om at genudlægge indvindingsområdet efter tilladelsens udløb, for at sikre den regionale forsyning af råstoffer.

Nord for Samsø, i en afstand af ca. 1 km fra den foreslåede linjeføring, findes et efterforskningsområde, hvor der efterforskes med henblik på udlægning af et bygherreområde med tilladelse til indvinding af en større mængde råstoffer. Nordvest for Samsø går linjeføringen gennem flere kortlagte sandressourcer, der på sigt kunne blive relevante at indvinde (502-041, 502-052, 502-053, 502-056). Miljøstyrelsen har ikke oplysninger om konkrete interesser i at udlægge områdets kortlagte råstofressourcer som indvindingsområder og vurderer, at en kommende korridor af 1 km bredde gennem sandressourcerne ikke vil have væsentlig påvirkning på den regionale forsyningssikkerhed. Ved landføringen på jyllandssiden krydser korridoren råstofressourcer bestående af grus, sand og fyldsand. Inden for råstofressourcerne passerer korridoren to indvindingsområder (502-AA Hesbjerg Grund og 502-JA Hesbjerg Grund Syd). 502-AA Hesbjerg Grund er udlagt med en tilladt indvindingsmængde på 38.000 m³ og der er 31. marts 2020 indvundet ca. 34.000 m³. 502-JA Hesbjerg Grund Syd er udlagt med en tilladt indvindingsmængde på 6.000 m³ og der er 31. marts 2020 indvundet 300 m³. Begge indvindingsområder har således en begrænset tilladt restmængde. Miljøstyrelsen har ikke kendskab til om råstofbranchen ønsker at genudlægge områderne med en fornyet indvindingsmængde. Miljøstyrelsen anbefaler, at Sund & Bælt så vidt muligt planlægger en linjeføring der muliggør fortsat råstofindvinding i de udlagte indvindingsområder og efterforskningsområdet nord for Samsø - både i driftsfasen og anlægsfasen for projektet.

Spørgsmål 2 fra Sund & Bælt:

Om der er områder med særlige bygherreinteresser, som kræver et særligt fokus, herunder fx med baggrund i mulighed for at få dækket denne bygherres behov på anden vis, mængderne og varigheden af tilladelsen

Uddrag af Miljøstyrelsens svar på spørgsmål 2:

Der er på nuværende tidspunkt ingen eksisterende bygherreområder inden for delområde 1, 2 og 3.

3 km syd for Samsø og umiddelbart syd for delområde 1, har LINDØ port of Odense et eksisterende bygherreområde. Som nævnt er Miljøstyrelsen bekendt med, at havnen muligvis er interesseret i at forlænge tilladelsen til indvinding i området, efter tilladelsens udløb i 2027.

I delområde 2 har Aarhus Havn tilladelse til efterforskning efter råstoffer i et område sydøst for Hjelm og i delområde 3 har Aarhus Havn ligeledes tilladelse til efterforskning af råstoffer i et område nord for Samsø. Aarhus Havn har oplyst i efterforskningsansøgningen, at de ønsker at indvinde ca. 8 mio. m³ til brug for udvidelse af havnen. Efterforskningstilladelserne er gældende indtil hhv. 14. maj 2021 og 3. april 2021. Undersøgelserne forventes foretaget mellem 1. marts 2020 og 30. september 2020. En eventuel indvindingstilladelse vil som udgangspunkt være gældende i 10 år fra tilladelsen er meddelt. Aarhus Havn har dog oplyst, at deres behov for råstoffer til udvidelse af havnen vil strække sig over en periode på mere end 10 år. Miljøstyrelsen forventer derfor, at Aarhus Havn inden udløb af en kommende tilladelse til indvinding vil søge om fornyet tilladelse til indvinding. Områderne kan således være reserveret til råstofindvinding i en væsentligt længere periode end 10 år.

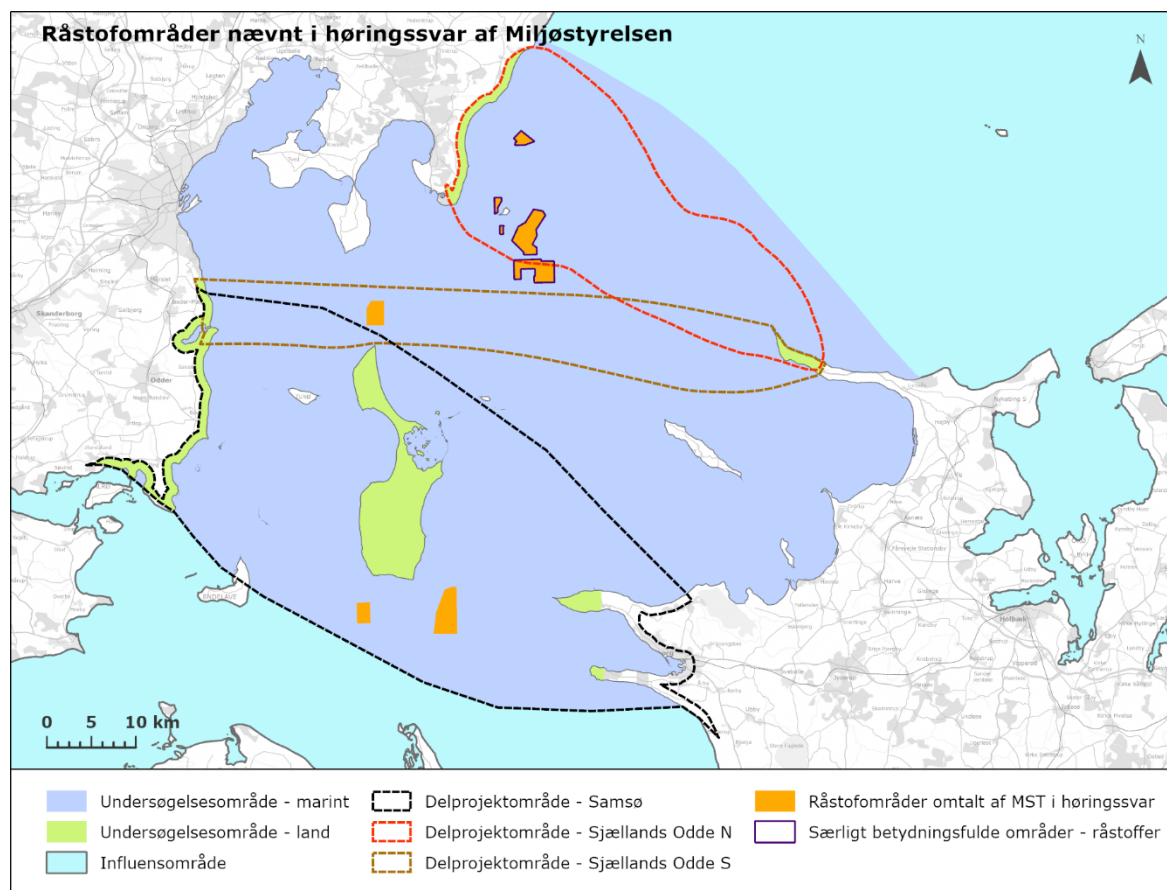
Spørgsmål 3 fra Sund & Bælt:

Om der er andre end de ovennævnte hensyn, hvor der kan argumenteres for særlige hensyn til at undgå at berøre netop dette område.

Svar fra Miljøstyrelsen på spørgsmål 3:

Ikke umiddelbart.

Nedenfor er i figur 3-2 angivet de råstofområder, særligt fremhæves i Miljøstyrelsens høringssvar, jf. bilag 1, som har regional betydning, hvor en påvirkning af områderne, så vidt muligt bør undgås. Samtlige de særligt fremhævede områder er gengivet i figuren.

Figur 3-2 Råstofområder omtalt af Miljøstyrelsen (MST) i høringssvar, herunder særligt betydningsfulde råstofområder (tolket resultat af høringssvar fra Miljøstyrelsen).

Med baggrund i Miljøstyrelsens høringssvar kan det konkluderes, at de råstofområder, der er af størst regional betydning, findes i Sjællands Odde N delprojektområdet. Miljøstyrelsens udtalelser vurderes dog ikke at være af en sådan karakter, at det er påkrævet, at en påvirkning af de udlagte indvindings- og efterforskningsområder helt skal undgås. Det skyldes, at interesserne alene betegnes som regionale. De fremhævede områder på Sjællands Odde medtages i denne rapport, som særligt betydningsfulde områder, idet deres regionale betydning fastslås endegyldigt i høringssvaret. Dette betyder, at korridorerne på Sjællands Odde N bør justeres, så disse så vidt muligt ikke berører råstofområderne i dette område. Hvor det ikke er muligt at justere korridorerne på en måde, så målsætningerne med projektet forfølges i rimelig grad, indlægges det dog som forudsætning, at en påvirkning kan accepteres, hvis afværgetiltag sikrer, at påvirkningen af områderne i en anlægs- og driftsfase gøres så skånsom som muligt.

De øvrige af Miljøstyrelsen omtalte områder i delprojektområderne for Samsø og Sjællands Odde S indgår ikke som særligt betydningsfulde områder, men indgår som miljøemner, der behandles i baggrundsrapporten for miljø på kyst-kyst. Her fremhæves eventuelle behov for afværgetiltag, så disse inddrages ved en eventuel projektering af en fast forbindelse over Kattegat i dette område. Begrundelsen for, at ingen af råstofområderne i delprojektområdet for Samsø og Sjællands Odde S tages med, som særligt betydningsfulde områder er, at Miljøstyrelsen højest peger på, at råstofområderne i disse områder kan være af regional betydning.

4. § 3-områder

Der er gennemført en analyse af samtlige kortlagte § 3-områder indenfor kyst-kyst delen af de tre delprojektområder på land, for at afdække, om der forekommer § 3-områder, som er særligt

værdifulde. Projektområdet for kyst-kyst i forhold til landanlæg er afgrænset til som udgangspunkt at være 1 km ind på Sjælland og Jylland (Røsnæs dog 1,5 km ind på land) samt hele Samsø og de mellemliggende havområder /9/. Analysen er gennemført i henhold til metoden beskrevet i /2/. Det skal fremhæves, at den anvendte metode ikke med sikkerhed kan identificere samtlige § 3-områder med særligt høje naturværdier. Det kan bl.a. skyldes, at der ikke foreligger kommunale besigtigelser af området, eller fordi biodiversitetskortet for Danmark ikke har fremhævet området som et potentielt levested for de arter, der er allermest truede og sjældne (de såkaldte rødlistede arter). Derfor er alle de behandlede emner også medtages som generelle emner, der kortlægges og behandles i kommende faser af projektet.

Analysen er udelukkende gennemført på § 3-områder, som ikke også er udpeget som habitatnatur.

4.1 Analyse af § 3-områder

I forbindelse med analysen er der ikke registreret forekomst af § 3-områder med en høj (I) naturtilstand inden for de tre delprojektområder for kyst-kyst. Yderligere er der ikke registreret § 3-områder med en naturtilstand på II, der kan kategoriseres som naturområder *”med helt særlig betydningsfuld naturværdi”* /2/.

5. § 25-skov

Nogle skovområder er naturmæssigt mere værdifulde end andre, fordi de er bedre levesteder for dyr, planter og andre organismer. Hidtil har der ikke været en kortlægning af den naturmæssige særlig værdifulde skov – de såkaldte § 25 skove. Miljøministeriet har foreløbigt i 2018 foretaget en kortlægning af naturmæssigt særlig værdifuld skov i de offentligt ejede skove i Danmark. Denne kortlægning og beskrivelse af skovnaturen skal ses som et supplement til kortlægningen af habitatskov indenfor Natura 2000-områderne.

5.1 Analyse af § 25 skov

I det følgende gennemgås de § 25-områder, der kan blive påvirket af projektet.

5.1.1 Delprojektområde Sj. Odde N og Sj. Odde S - Sjællands Odde

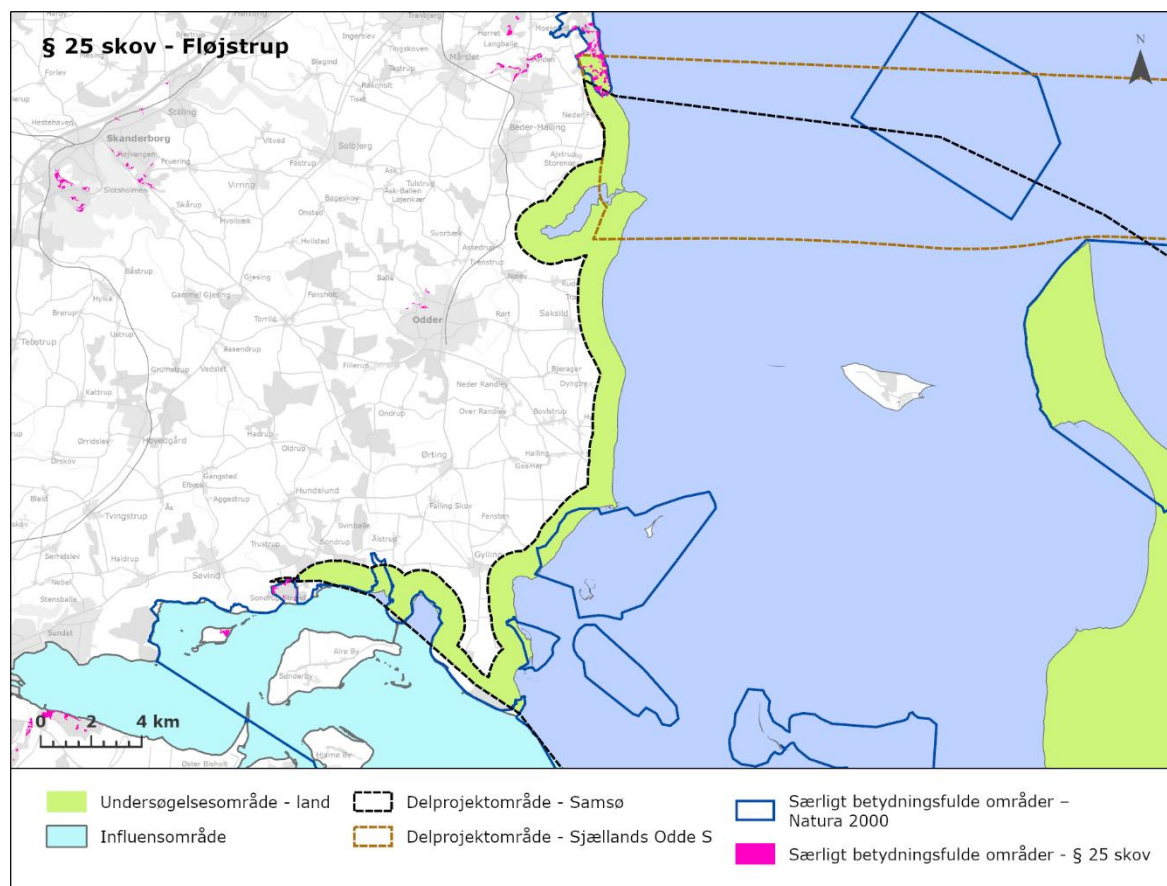
Der er ingen kortlagte § 25-områder inden for de to delprojekter Sjællands Odde N og Sjællands Odde S.

5.1.2 Delprojektområde Sj. Odde N - Djursland

Der er ingen kortlagte § 25-skove på Djursland.

5.1.3 Delprojektområde Sj. Odde S – Fløjstrup

I den nordlige del af området ligger Fløjstrup Skov, og her er der et større område med udpeget § 25 skov (**Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**).

Figur 5-1 Særligt betydningsfulde områder - § 25-skov inden for undersøgelsesområdet og placeringen af særligt betydningsfulde områder – Natura 2000.

5.1.4 Delprojektområde Samsø - Røsnæs og Asnæs

[Udestår]

5.1.5 Delprojektområde Samsø – Samsø

[Udestår]

5.1.6 Delprojektområde Samsø – Hou

[Udestår]

6. Særlig betydningsfuld privat fredskov

I Danmark er der ikke gennemført en kortlægning af naturmæssigt værdifuld privatejet fredskov. For at identificere eventuelle forekomster af sådanne skove inden for de tre delprojektområder, er nedenstående screening gennemført.

6.1 Analyse af særlig betydningsfuld privat fredskov

Der er gennemført en screening af fredskovsområder indenfor de tre delprojektområder med det formål at finde frem til skovområder med særlig betydningsfulde naturværdier. Screeningen er gennemført i henhold til metoden beskrevet i /2/, hvor skovområder med en høj HNV-Skov artsscore, en høj HNV-Skov proxyscore og/eller en høj HNV-Skovscore udvælges til besigtigelse i felten for at verificere skovens værdi.

I de efterfølgende afsnit beskrives de fredskovsområder, som ud fra metoden vurderes at have en høj naturværdi.

6.1.1 Delprojektområde Sj. Odde Nord og Sj. Odde S - Sjællands Odde

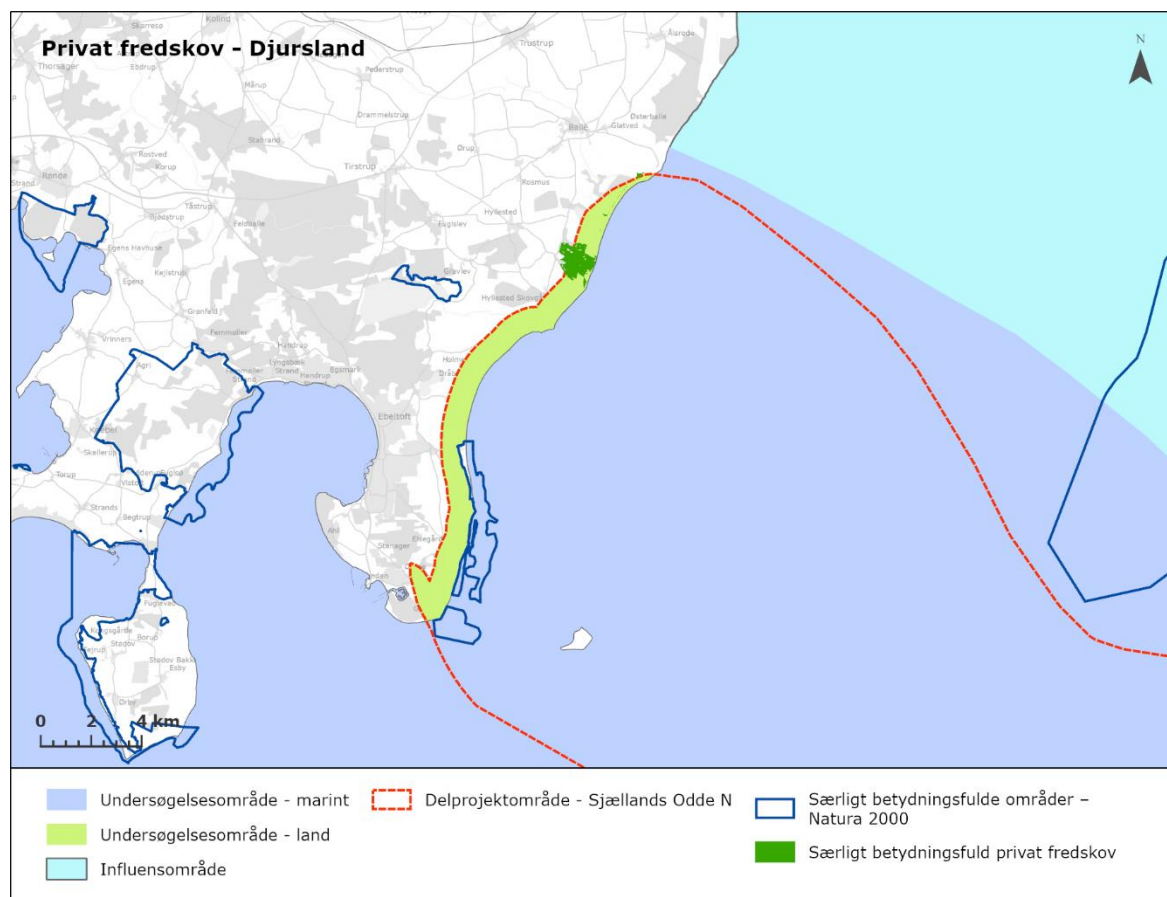
Analysen af HNV-skovkortet peger på, at der ikke er forekomst af skovområder med særlige naturværdier på Sjællands Odde.

6.1.2 Delprojektområde Sj. Odde N - Djursland

Der forekommer et større skovområde (Sønderskov) og flere mindre inden for delprojektområdet langs kysten på Djursland, hvor analysen af HNV-skovkortet peger på en forekomst af skov med et væsentligt naturindhold (Figur 6-1). Ud fra kendskab til området ved vi, at kystskrænten består af plastisk ler, hvor der forekommer væsentlige naturværdier, herunder med stor forekomst af orkidéer. De dele af skoven, der ligger ovenfor skrænten vurderes ud fra luftfotos at bestå af yngre produktionsskov, som næppe har de store naturværdier. På den baggrund vurderes det relevant at besigtige de kystnære dele af det store skovområde inden for delprojektområdet (Figur 6-1). Skoven blev besigtiget den 18/8 2020 og på den baggrund blev det vurderet, at skovens kystskrænt er af en kvalitet, som svarer til kategorien 7b i henhold til kortlægning af særligt værdifuld skov – de såkaldte § 25 skove. Kategorien 7b dækker over følgende /11/:

- Anden skov med dbh (diameter ved brysthøjde) ≥ 20 cm på skredpræget bund (herunder plastisk ler).
- Skredpræget bund ses typisk ved kyster med stejlt terræn og erosion (klintekyster), herunder ved klinter med plastisk ler samt kridt. Træernes varierende skrå stilling skyldes skred ad flere omgange.

På baggrund af besigtigelsen vurderes det således, at skoven indeholder områder med naturmæssig særlig værdifuld skov i henhold til den anvendte metode /2/, og denne rubriceres derfor som særligt betydningsfuld privat skov.

Figur 6-1 Områder med særligt betydningsfulde privat fredskov, Djursland.

6.1.3 Delprojektområde Sj. Odde S – Fløjstrup

Der er ikke identificeret naturmæssigt særlig værdifuld privatejet fredskov ved Fløjstrup.

6.1.4 Delprojektområde Samsø - Røsnæs og Asnæs

[Udestår]

6.1.5 Delprojektområde Samsø - Samsø

[Udestår]

6.1.6 Delprojektområde Samsø – Hou

[Udestår]

7. Natur- og vildtreservater

Såkaldte bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater er fristeder, hvor pattedyr og fugle kan yngle, raste og søge føde i fred. I reservater kan der være særlige regler for jagt og fiskeri, samt andre forstyrrende aktiviteter. Vildtreservater oprettes i henhold til lov om jagt- og vildtforvaltning, og formålet er at beskytte og styrke vildtlevende bestande af fugle og pattedyr. Vildtreservater kan ud over fiskeriterritoriet og offentlige arealer også omfatte private arealer. I enkelte tilfælde tages begge love i brug ved oprettelse af et reservat, hvis formålet har et bredere sigte end blot at beskytte fugle og pattedyr.

7.1 Analyse af projekts forhold til bestemmelserne for natur- og vildtreservater

Undersøgelsesområdet indeholder 8 natur-og vildtreservater.

Bekendtgørelserne for natur-og vildtreservaterne gennemgås i dette notat med henblik på at undersøge, hvorvidt placering af et kommende projekt (inden for udpegningen) med basis i vurdering af selve bekendtgørelsesbestemmelserne (uden tilhørende besigtigelse) vurderes at være i konflikt med bekendtgørelsens formål. Er dette tilfældet, rubriceres området som særligt betydningsfuldt. Den anvendte metode betyder, at i tilfælde, hvor der ikke er en direkte konflikt med arealanvendelsen, vil dette område være angivet (uden at være udvalgt som et "særligt betydningsfuldt område") som et område, der kræver nærmere vurdering i en efterfølgende fase af et Kattegatprojekt.

7.2 Gennemgang af bestemmelser for natur- og vildtreservater

I det følgende gennemgås de natur-vildtreservater, der er beliggende inden for projektområdet for kyst-kyst og derfor kan blive påvirket af projektet. Formålet med bekendtgørelsen samt de væsentligste bestemmelser præsenteres, og det vurderes, om der er en potentiel direkte arealkonflikt, der skal føre til, at området udpeges som særligt betydningsfuldt.

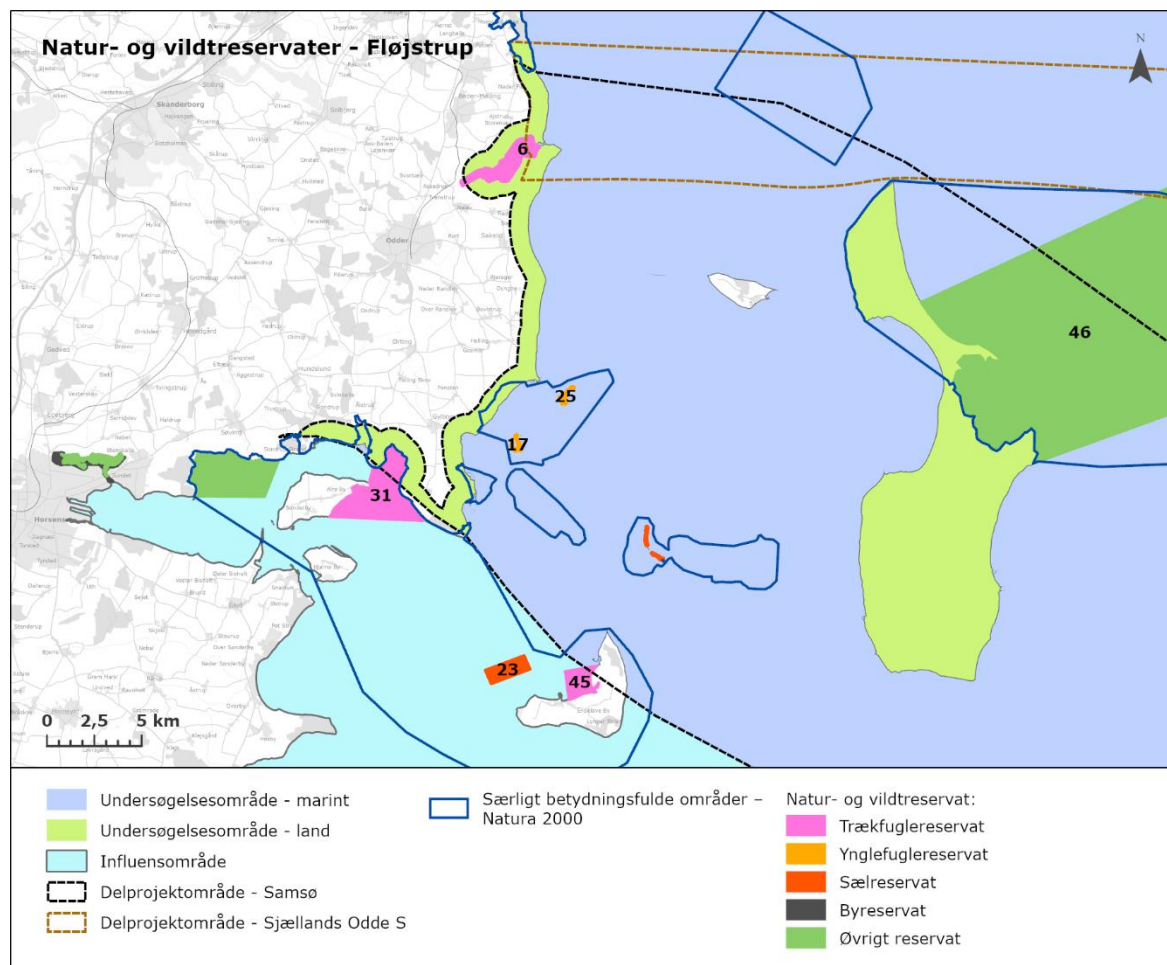
7.2.1 Delprojektområde Sj. Odde Nord og Sj. Odde S - Sjællands Odde

Der er ingen natur- og vildtreservater i delprojektområderne Sj. Odde N og Sjællands Odde S.

7.2.2 Delprojektområde Sj. Odde N - Djursland

Der er ingen natur og vildtreservater inden for delprojektområdet.

7.2.3 Delprojektområde Sj. Odde S – Fløjstrup

Figur 7-1 Relevante reservater i delprojektområde Sj. Odde S - Fløjstrup.

Tabel 7-1 Relevante natur- og vildtreservater

Resumé af bekendtgørelsen for natur-vildtreservatet	Vurdering af projektets forhold til fredningskendelsen Rød farve – særligt betydningsfuldt område
6 Norsminde Fjord BEK nr 14001 af 28/01/1982 Trækfuglereservat Norsminde Fjord Vildtreservat dækker 338 ha, hvoraf de 151 ha ligger på land. Området er særligt beskyttet, fordi det er en vigtig lokalitet for ynglende og rastende fugle. Fjorden og store dele af de tilstødende landarealer er udlagt som fuglebeskyttelsesområde. I vildtreservatet er jagt, færdsel og sejlads reguleret eller helt forbudt. Relevant for projektet gælder; § 4. På det umatrikulerede, såkaldte herreløse, areal er færdsel forbudt i tidsrummet 1. marts - 15 juli.	En del af vildtreservatet er beliggende indenfor delprojektområdet. Arealinddragelse kan mindske fuglereservatets størrelse. Betydningen af en arealinddragelse skal vurderes i detaljer i en senere fase af projektet, men det vurderes umiddelbart, at trækfugle vil have mulighed for at benytte andre dele af reservatet, såfremt en mindre arealinddragelse skulle blive aktuel. Området indgår således ikke i særligt betydningsfulde områder.

Resumé af bekendtgørelsen for natur-vildtreservatet	Vurdering af projektets forhold til fredningskendelsen Rød farve – særligt betydningsfuldt område
§ 5. Sejlads med motordrevet fartøj er forbudt. Det herreløse areal dækker de til Norsminde Fjord hørende umatrikulerede landarealer.	

7.2.4 Delprojektområde Samsø - Røsnæs og Asnæs

[Udestår]

7.2.5 Delprojektområde Samsø - Samsø

[Udestår]

7.2.6 Delprojektområde Samsø – Hou

[Udestår]

8. Fredninger

Siden 1917 har fredning været et centralt værktøj i naturbeskyttelsen i Danmark, og fredning er det ældste og mest vidtgående instrument til beskyttelse af natur og landskaber. Fredninger bliver gennemført til at varetage alle de formål, som naturbeskyttelsesloven indeholder. Det vil sige beskyttelse af *landskab, dyr og planter og deres levesteder, kulturhistorie, naturhistorie og undervisningsmæssige værdier*, ligesom en fredning kan fastsætte bestemmelser om forbedring og genopretning af naturen. Endvidere kan fredninger regulere folks adgang til at færdes i naturen.

Fredningsnævnet kan jf. § 50 i naturbeskyttelsesloven meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Hvor et projekt er i strid med formålet, er der således tale om en meget stærk juridisk binding i forhold til anlæg af en Kattegatforbindelse.

8.1 Analyse af projektets forhold til fredningsbestemmelserne

Der er undersøgt 24 fredede områder (jf. naturbeskyttelsesloven), som er beliggende uden for de områder, der indledningsvist er identificerede som særligt betydningsfulde (Figur 2-1). Udover de 24 områder findes en række fredede områder, der ligger i tilknytning til de områder, der indledningsvist er fravalgt, og hvor en korridor derfor ikke vælges placeret. Disse områder indgår ikke i analysen, da det er vurderet, at der ikke er risiko for påvirkning³.

Fredningerne omfatter både landskabs- og naturfredninger samt kirkefredninger, de såkaldte Exner fredninger.

Fredningskendelserne inden for undersøgelsesområdet gennemgås i dette notat med henblik på at undersøge, hvorvidt et kommende vej-, bro- eller tunnelprojekt med basis i vurdering af selve fredningsbestemmelserne men uden tilhørende besigtigelse vurderes at være i konflikt med fredningernes formål. Den anvendte metode betyder, at i tilfælde, hvor en konflikt kun med sikkerhed kan identificeres via en supplerende besigtigelse rubriceres fredningen ikke som en

³ I forbindelse med forslag om boret tunnel under et indledningsvist identificeret særligt betydningsfuldt område, kan et ikke vurderet område potentielt blive berørt. Denne analyse tager ikke højde for denne løsningsmodel.

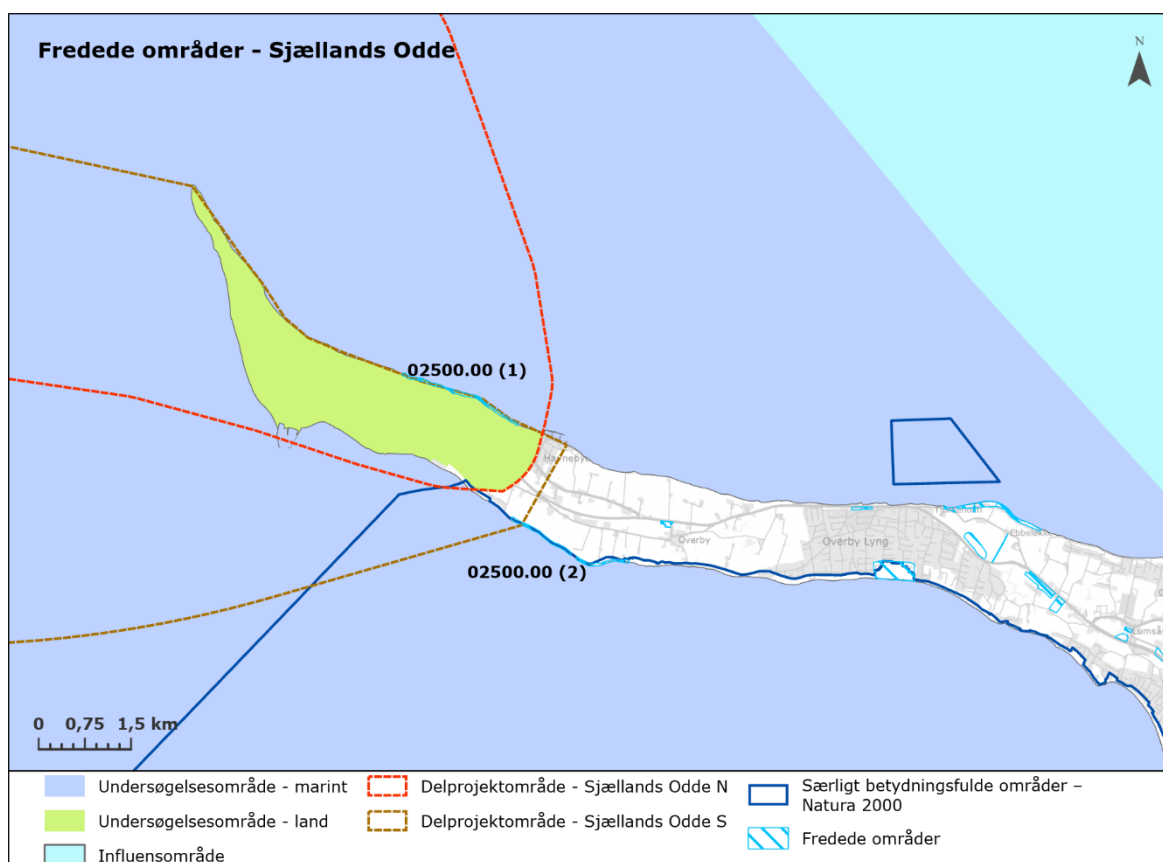
streng juridisk binding, men som et område, der kræver nærmere vurdering i en efterfølgende fase af et Kattegatprojekt. I de sidstnævnte tilfælde er fredningen ikke udvalgt som et "særligt betydningsfuldt område".

8.2 Gennemgang af fredningsbestemmelser

I det følgende gennemgås de fredninger, der kan blive påvirket af projektet, inden for de tre delprojektområder. Formålet med fredningen og de væsentligste bestemmelser præsenteres og det vurderes, om der er en potentiel konflikt imellem en placering af projektet inden for det fredede område, således som dette er beskyttet i henhold til fredningskendelsen.

Fredede områder uden for undersøgelsesområdet er markeret på kortene, men det er kun fredninger, der ligger inden for undersøgelsesområdet, og som er markeret med reg. nr., der beskrives nærmere.

8.2.1 Delprojektområde Sj. Odde Nord og Sj. Odde S - Sjællands Odde

Figur 8-1: Relevante fredninger i delområde Sjællands Odde nord og Sjællands Odde syd.

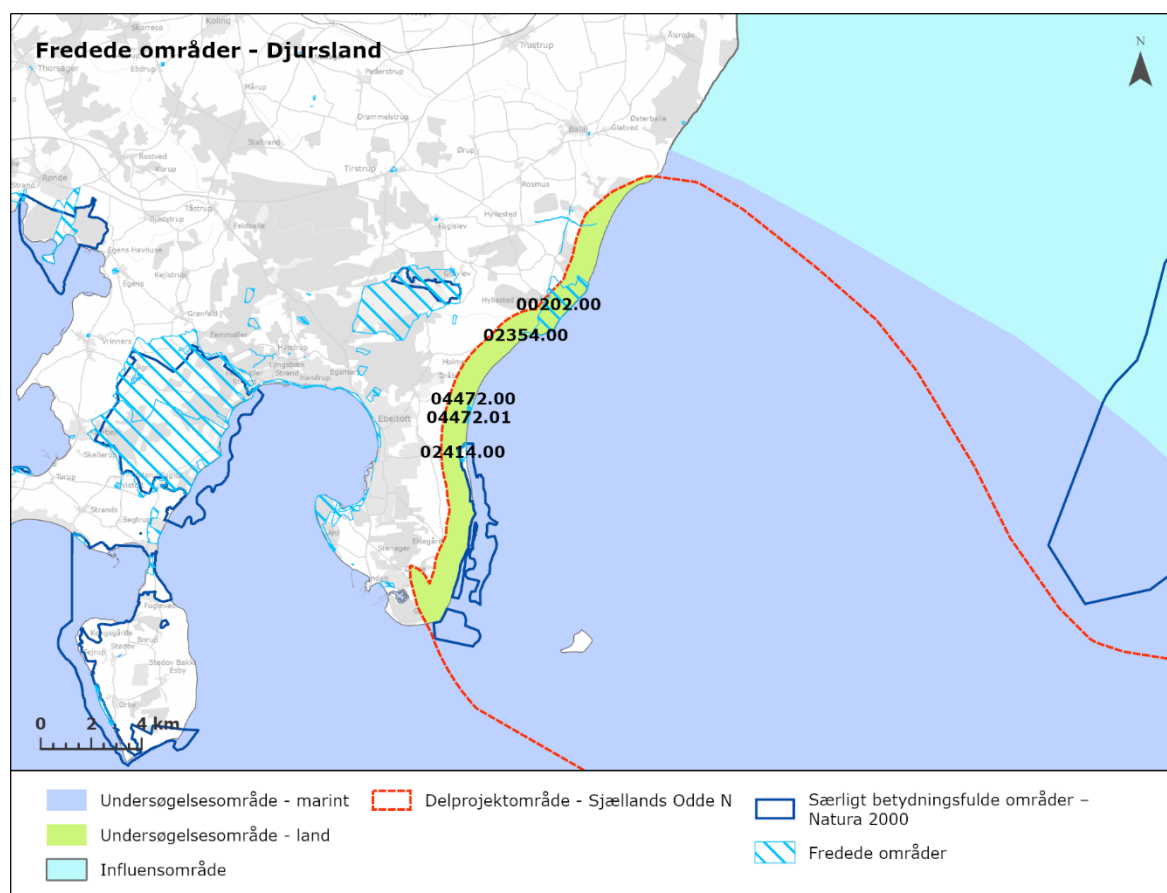
Tabel 8-1 Relevante fredningsbestemmelser

Resumé af fredningsbestemmelser	Vurdering af projektets forhold til fredningskendelsen Rød farve –særligt betydningsfuldt område
Sjællands Odde Reg.nr.: 02500.00	
Fredningen består af 7 delområder mellem Stenstrup og Vestervang, deraf fire smalle kystområder og 3 landområder.	Anlægges projektet inden for fredningen vurderes det at være i

Botaniske værdier langs kysterne med strandoverdrev og strandenge. Markante kystskrænter med geologisk værdi. Desuden landskabsmæssigt værdifulde kystområder, adgang til kyst og strand for store sommerhusområder. De tre indlandsområder fremstår som landskabsmæssigt markante åse. Der befinder sig en værdifuld naturskov på Ebbeløkke Solåsen. Delområder: 1. Kattegatskrænten ved Yderby 8,8 ha 2. Skrænter og Strandområder ved Sejerø bugt (to arealer; 4,8 + 3,2 ha) 3. Ebbeløkkeområdet, Nordskrænten (9 ha) 4. Ebbeløkkeområdet, Solåsen (6 ha) 5. Lumsåsområdet (to arealer; 4,5 + 2 ha) Det er kun område 1 og 2, som ligger indenfor projektområdet for kyst-kyst. Bestemmelserne varierer i detaljerne ved de enkelte arealer. Generelt gælder dog følgende: Der må ikke foretages afgravning, opfyldning eller planering. Der må heller ikke henkastes affald indenfor fredningsområdet. Skovene skal opretholdes som løvskov, og hugst skal være plukhugst og kun til eget brug under tilsyn af naturfredningsrådet. Indplantning såvel som andre indgreb, der vil kunne ændre den nuværende vegetationssammensætning må ikke finde sted, og ingen form for bebyggelse må placeres i skoven. De åbne arealer må ikke tilplantes, og der må ikke placeres nogen form for bebyggelse, heller ikke skure, boder og andre skæmmende indretninger.	strid med fredningsbestemmelserne, da disse har til formål at bevare landskabs- og naturværdier. Desuden er hverken bebyggelse eller terrænændringer tilladt.
---	--

Gennemgangen af fredningerne viser, at der i mange tilfælde er en direkte konflikt imellem fredningens formål og en placering af en eventuelt kommende Kattegatforbindelse inden for fredningens område. I andre tilfælde kan der potentielt være en konflikt, og Fredningsnævnet vil i givet fald skulle inddrages ved en påvirkning af arealet til projektet, såfremt eventuelle afværgeforanstaltninger ikke kan eliminere behovet ved en senere detailprojektering af projektet.

8.2.2 Delprojektområde Sj. Odde N - Djursland

Figur 8-2 Relevante fredninger i delområde Djursland.

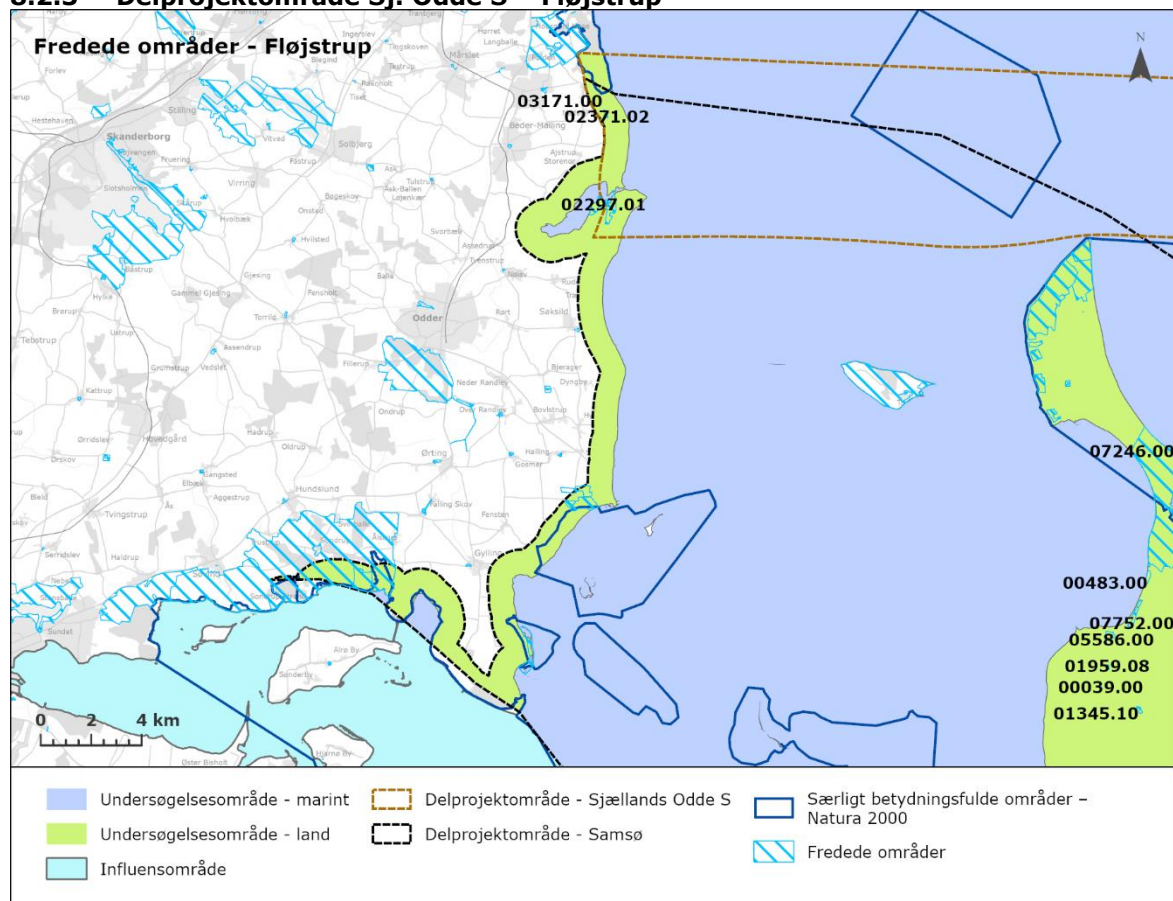
Tabel 8-2 Relevante fredningsbestemmelser

Resumé af fredningsbestemmelser	Vurdering af projektets forhold til fredningskendelsen Rød farve – særligt betydningsfuldt område
Bøslum Strand Reg. nr.: 02414.00 Areal til rekreative formål med offentlig adgang, bl.a. til badestrand. Derudover botaniske værdier med lynghede, kalkoverdrev, sand/klit, ca. 16,3 ha. Det fredede område må ikke bebygges, hverken midlertidigt eller vedvarende og ikke forsynes med faste indretninger af nogen art, såsom transformestationer, telefon- eller telegrafmaster, og lignende, ligesom der ikke må opstilles skure, udsalgssteder, kiosker, isboder, vogne til beboelse eller opbevaring af redskaber eller lignende skønhedsødelæggende genstande. Ændringer i terrænet eller terrænformerne er ikke tilladt.	Anlægges projektet inden for fredningen vurderes det at være i strid med fredningsbestemmelserne, da dette vil beslaglægge arealet til en anden anvendelse end de rekreative formål, som er omfattet af fredningen. Desuden er hverken bebyggelse eller terrænændringer tilladt.
Dråby Strand Reg. nr.: 04472.00 og 04472.01 Areal til rekreative formål med offentlig adgang, bl.a. til badestrand. Derudover kystlandskab med værdifulde lysåbne naturtyper: overdrev og hede., sand/klit, ca. 16,8 ha. Arealerne må ikke bebygges eller	Anlægges projektet inden for fredningen vurderes det at være i

beplantes, men skal stedse henligge i deres nuværende tilstand, og der må ikke på arealerne anbringes Master, skure, el-ledninger, transformertårne, boder, kiosker eller andre efter fredningsnævnets skøn skæmmende indretninger. Arealet må ikke anvendes til parkeringsplads, bilkirkegård, losseplads eller på anden efter nævnets skøn skæmmende måde, ej heller til erhvervsmæssig camping eller til henstilling af campingvogne, uden at camping samtidigt finder sted. Terrænændring og grusgravning må ikke finde sted i videre omfang, end det er hjemlet ved allerede tinglyste deklarationer.	strid med fredningsbestemmelserne, da dette vil beslaglægge arealet til en anden anvendelse end de rekreative formål, som er omfattet af fredningen. Desuden er hverken bebyggelse eller terrænændringer tilladt.
Havmøllen Skanse Reg. nr.: 02354.00	
Mindre fredning på 7 ha omkring historisk skanse fra kanonbådskrigen med englænderne. Omkring skansen er der dyrket mark og mod syd strand med strandvegetation. Arealerne må ikke bebygges eller beplantes med træer eller buske, ligesom der heller ikke må opstilles skure, ensilagebeholdere, transformerstationer, telefon- og telegrafmaster, boder, kiosker, vogne til beboelse, møddinger, affaldsdynger eller andre skønhedsødelæggende genstande. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, hvorfor grusgravning og indgreb af lignende virkning er forbudt. Skanserne, gravene og voldene skal henligge udyrkede, hvilket også gælde en 2 m bramme der rundt om.	Anlægges projektet inden for fredningen vurderes det at være i strid med fredningsbestemmelserne, da disse har til formål at bevare et historisk mindesmærke, hvis bevarelse er knyttet til hele de fredede areal. Desuden er hverken bebyggelse eller terrænændringer tilladt.
Jernhatten Reg. nr.: 00202.00	
Stor landskabsfredning (232 ha) med kystskrænter, enge, overdrev og skove. Delt op i område A og B. Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering eller afgravning. Inden for område B må der dog foretages opfyldning og mindre terrænreguleringer i øvrigt, hvis det sker til forbedring af landbrugsdriften. I område A må der ikke foretages tilplantning med træer eller buske, heller ikke som hegnsbeplantning, og genplantning inden for de arealer, der er vist på fredningskortet med særlige signaturer for "vildmark", "fredskov" og "skovklædt" må ikke ske med nåletræer. I område B må der uden for haver kun foretages tilplantning med træer eller buske, enten hvis tilplantningen sker for at tilvejebringe et læhegn, eller hvis tilplantningen foretages på arealer under landbrugspligt og ikke nødvendiggør dispensation fra landbrugsloven. Er tilplantningen ikke til læhegn, kræves dog fredningsnævnets forudgående tilladelse, men fredningsnævnet kan kun nægte tilladelsen, hvis tilplantningen skønnes at ville blive udsigtsforstyrrende. Der er formuleret særlige bestemmelser for arealernes drift (landbrug), opsætning af hegn, adgangsforhold mv. Der må ikke opføres nye bygninger, herunder skure og boder samt til bygninger til eksisterende bygninger. Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der således ikke anbringes vindmøller, tårne eller master (herunder antennemaster og master for luftledninger	Anlægges projektet inden for fredningen vurderes det at være i strid med fredningsbestemmelserne, da disse har til formål at bevare landskabs- og naturværdier. Desuden er hverken bebyggelse eller terrænændringer tilladt og en Kattegat-projekt kan ikke anlægges uden terrænregulering.

til strømforsyning), anlægges campingpladser, sportspladser, motorbaner eller skydebaner eller etableres oplags- eller lossepladser, og der må ikke etableres havneanlæg eller anbringes både- eller badebroer langs kysten.	
--	--

8.2.3 Delprojektområde Sj. Odde S – Fløjstrup

Figur 8-3 Relevante fredninger i delområde Sj. Odde N – Fløjstrup.

Tabel 8-3 Relevante fredningsbestemmelser

Resumé af fredningsbestemmelser	Vurdering af projektets forhold til fredningskendelsen Rød farve – særligt betydningsfuldt område
Kysing – Norsminde Reg. nr.: 02297.01 Arealet rummer strandrørsumpe, strandenge og afvandet agerjord, som er beliggende lige syd for fjorden, ca. 50 ha. Fredningen vedrører arealer ved Kysing Fjord. De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand, således at de pågældende ejendommers karakter af landbrugs- og gartneriejendomme bevares. Ændringer i terrænet eller i terrænformerne, herunder grus- og lergravning, opfyldning og planering er ikke tilladt. Arealerne må ikke anvendes til oplagsplads, teltlejr, campingpladser eller parkeringspladser. Uden for de eksisterende haveanlæg og beplantninger er tilplantning	Anlægges projektet inden for fredningen, vurderes det at være i strid med fredningsbestemmelserne da arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand og da ændringer i terrænet eller i terrænformerne ikke er tilladt. Opstilling af master er i strid med fredningsbestemmelsen

Resumé af fredningsbestemmelser	Vurdering af projektets forhold til fredningskendelsen Rød farve – særligt betydningsfuldt område
kun tilladt med fredningsnævnets godkendelse. Gravning i arkæologisk øjemed er forbudt, bortset fra sådanne gravninger, der foretages af Nationalmuseet eller med dets godkendelse. Herudover er det forbudt at opføre enhver art af bygninger eller at anbringe eller opsætte beboelseskøkkener, boder, skure eller andre indretninger, herunder master. Dog skal masteføring til lokal el- og telefonforsyning være tilladt efter meddelt godkendelse af nævnet.	
Mariendal Reg. nr.: 03171.00	
Lille landskabsfredning, som skal bevare åbenhed i landskabet med frit udsyn fra vejen over havet. Arealet består af dyrket mark, ca. 1.8 ha. Bebyggelse er ikke tilladt. Der må heller ikke opstilles boder, skure, master eller andre skæmmende indretninger. Arealet må ikke anvendes til campingplads. Der må ikke på arealet henkastes affald eller etableres bilophugningsplads. Arealets nuværende driftsform skal opretholdes, og det må således ikke anvendes til gartnerivirksomhed. Terrænformerne må ikke ændres. Tilplantning med løv- eller nåletræer eller buskvækster må ikke finde sted.	Anlægges projektet inden for fredningen vurderes det at være i strid med fredningsbestemmelserne, da arealet skal bevares i dets nuværende tilstand, og da hverken bebyggelse eller ændringer i terrænformerne er tilladt.
Mariendal (lille matrikel syd for Mariendal 03171.00) Reg. nr.: 02371.02	
Meget lille landskabsfredning syd for 03171.00. Dyrket mark, 0.3 ha. Det fredede areal skal kunne anvendes som i almindelig landbrugsmæssigt øjemed som hidtil, men må ikke uden nævnets tilladelse på anden måde, således navnlig ikke bebygges eller beplantes på en måde, som forringer udsigtsforholdene, ligesom der ikke må anbringes master, boder, eller andre udsigtshindrende eller landskabeligt skæmmende indretninger.	Anlægges projektet inden for fredningen vurderes det at være i strid med fredningsbestemmelserne, da arealet ikke må bebygges eller forandres på en måde, at udsigtsforholdene forringes.

8.2.4 Delprojektområde Samsø - Røsnæs og Asnæs

[Udestår]

8.2.5 Delprojektområde Samsø - Samsø

[Udestår]

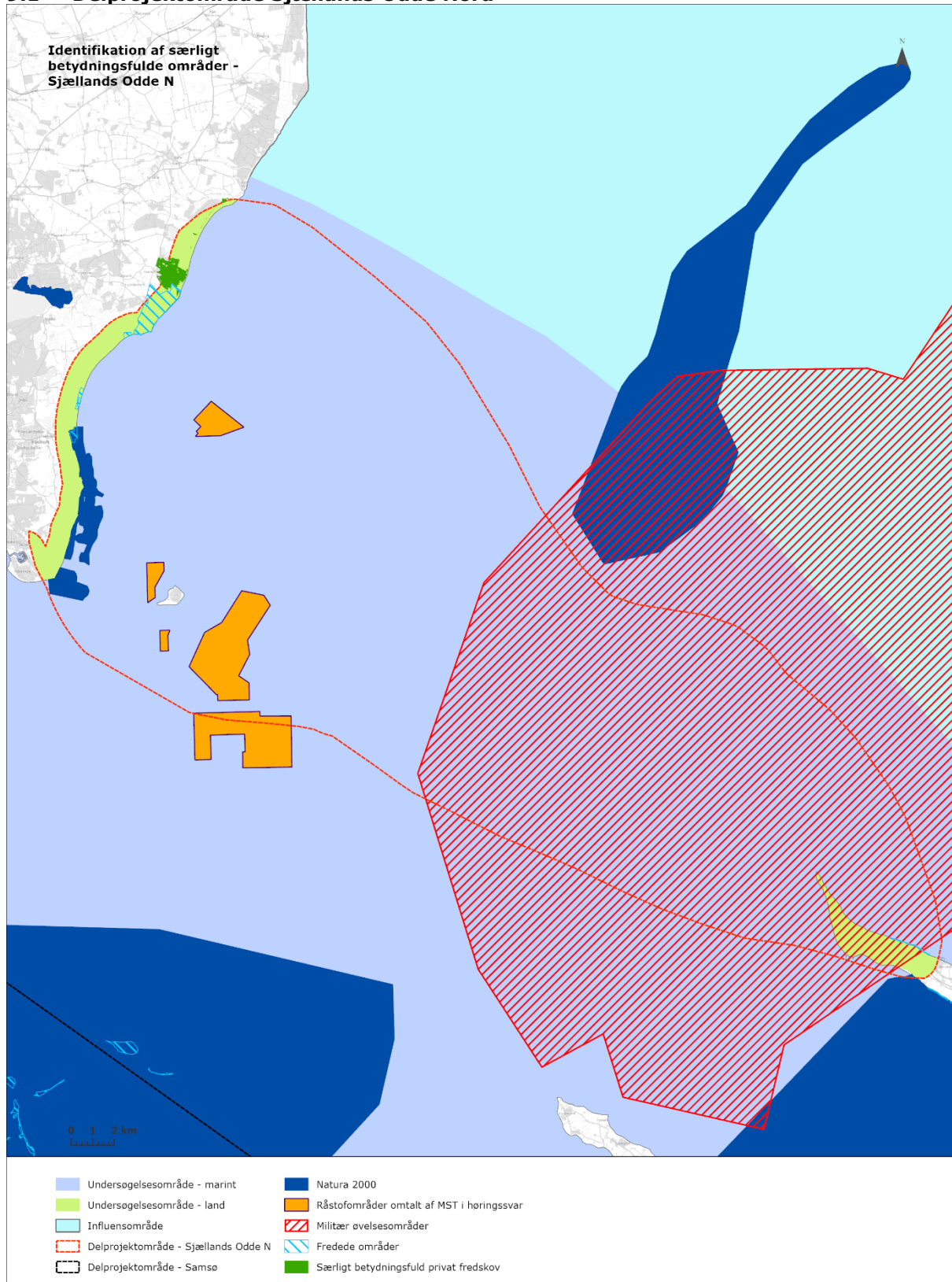
8.2.6 Delprojektområde Samsø - Hou

[Udestår]

9. Opsummering af kortlagte særligt betydningsfulde områder

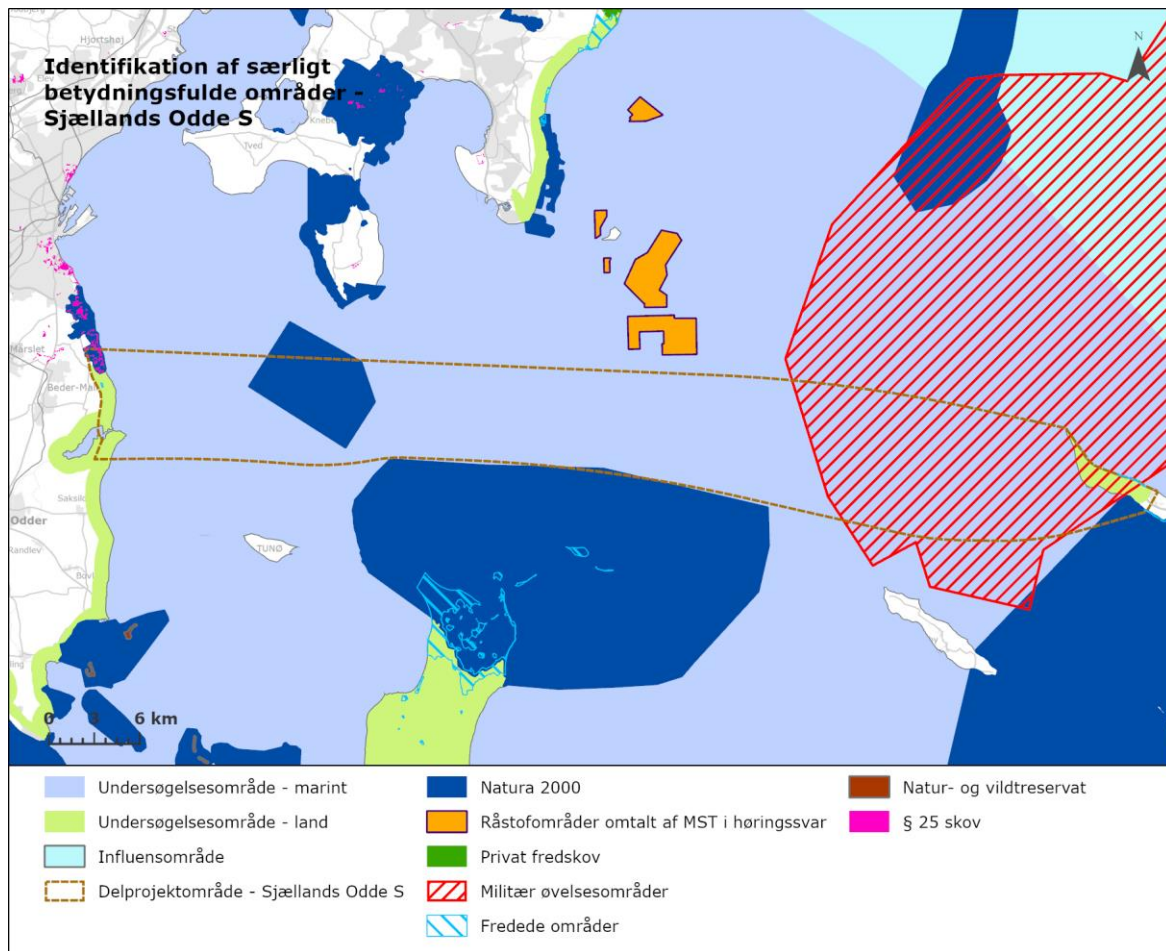
I nedenstående afsnit opsummeres på kort, hvilke særligt betydningsfulde områder, der er identificeret inden for de tre delprojektområder

9.1 Delprojektområde Sjællands Odde Nord

Figur 9-1 Særligt betydningsfulde områder, der er identificeret inden for delprojektområde Sjællands Odde Nord.

9.2 Delprojektområde Sjællands Odde Syd

Figur 9-2 Særligt betydningsfulde områder, der er identificeret inden for delprojektområde Sjællands Odde syd.

9.3 Delprojektområde Samsø

[udestår]

10. Referencer

- /1/ COWI 2020, Indledende linjeføringsovervejelser for en Kattegatforbindelse. Delrapport, marts 2020 Vejdirektoratet, Sund & bælt, Trafik-, bygge- og boligstyrelsen.
- /2/ Rambøll 2020, Metode til identifikation af særligt betydningsfulde områder
- /3/ Habitatdirektivet, Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:31992L0043&from=FI>
- /4/ Fuglebeskyttelsesdirektivet. Europaparlamentets og rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0147&from=RO>
- /5/ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. BEK nr 1595 af 06/12/2018. <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2018/1595>
- /6/ Miljø- og fødevareministeriet, Miljøstyrelsen. GIS til Natura 2000- basisanalyse 2022-2027
<http://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3basis2020>
- /7/ MST 2020. Natura 2000 basisanalyse 2022-2027. Stavns Fjord, Samsø Østerflak og Nordby Hede.
- /8/ MST 2020. Natura 2000 basisanalyse 2022-2027. Horsens Fjord, havet øst for og Endelave.
- /9/ Rambøll 2020, Kattegatforbindelsen – Grænsefladenotat for de to arbejdsgrupper for de miljøfaglige baggrundsrapporter.
- /10/ Fredshavn, J.R., Nygaard, B. & Ejrnæs, R. 2010. Naturtilstand på terrestriske naturarealer – besigtigelser af § 3-arealer. 2. udgave. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. 72 s. – Faglig rapport fra DMU nr. 792.
<http://www.dmu.dk/Pub/FR792.pdf>
- /11/ Miljø- og fødevareministeriet, Miljøstyrelsen, 2017. Nøgle til kortlægning af naturmæssigt særlig værdifuld skov.
https://mst.dk/media/132958/p25_skovnoegle.pdf

Bilag 1 – Høringsmateriale og høringssvar

Høringsmateriale

Forsvarsministeriet:

RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION

Til Transport- og Boligministeriet

Med henvisning til Transport- og Boligministeriets fremsendte notat af 13. maj 2020 har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse foretaget en høring ved Forsvarskommandoens underliggende kommandoer (Søværnskommandoen og Flyverkommandoen) samt Materiel- og Indkøbsstyrelsens ansvarlige kapacitetsafdelinger, og har på den baggrund udarbejdet nærværende besvarelse af Transport- og Boligministeriets spørgsmål. Besvarelsen er opstillet med punkterne fra den oprindelige høring fra Sund og Bælt (i kursiv), med koordinerede høringssvar herunder.

Forsvaret bedes (indenfor det for Forsvaret sikkerhedsmæssigt forsvarlige niveau) inden for de angivne delprojektområder for såvel Sjællands Odde- som Samsø-løsninger beskrive og redegøre for

- *Den operationelle og strategiske værdi for forsvaret af de militære anlæg og øvelsesområder, der er placeret inden for de to delprojektområder*

Det vurderes, at den generelle strategiske og operationelle værdi for delprojektområderne forringes. Inden for begge områder vil en Kattegatforbindelse have indflydelse på Forsvarets kystradarstationer, som er et vigtigt element i Forsvarets operative opgaveløsning. Yderligere vurderes det, at Kattegatforbindelsen vil øge behovet for at yde Vessel Trafik Service (VTS) til den kommercielle skibstrafik, som det ses i Storebælt, Øresund samt ved etablering af Femernforbindelse. Dette eventuelt som udvidelse af VTS Storebælts funktion og bemanning. Vælges i stedet en tunnelloøsning, vil disse påvirkninger og behov for afværgeforanstaltninger formentlig alene gælde i anlægsfasen.

Linjeføring ved Sjællands Odde

Området omkring Sjællands Odde indeholder flere betydningsfulde øvelses- og skydeområder (EK R 11, 12, 13, 14, 19 og 20 samt EK D 350 og 351). Områderne er af væsentlig betydning for Forsvarets uddannelse og træning af sømilitære færdigheder som forudsætning for løsning af Forsvarets operative opgaver såvel nationalt som internationalt. Området tillader grundet sin placering og sammenhæng skydning med skarp ammunition af flere våbentyper og systemer og anvendes endvidere til undervandssprængninger.

Ved Griben ligger Søværnets Center for Våben, der uddanner Søværnets personel i alle former for maritime våben- og ildledelsessystemer samt anden operativ træning af Søværnets enheder i blandt andet at håndtere og prioritere trusler fra luften, på havoverfladen og under havet. En operativ træning, der ligeledes tilbydes og benyttes af allieredes maritime enheder. Forsvarets Værnsfælles Dronetjeneste er ligeledes placeret ved Søværnets Center for Våben, leverer operativ dronestøtte til Forsvarets uddannelse og træning.

Samlet set har området omkring Sjællands Odde en helt unik geografisk karakter og placering, som ikke ses andet steds i danske farvande. Derved kan Forsvarets interesser og aktiviteter i området ikke flyttes til alternative placeringer eller områder.

Det vurderes, at en linjeføring ved Sjællands Odde i væsentlig grad vil begrænse Forsvarets aktiviteter og derfor vil være uforenelig med Forsvarets interesser i området. Dog kan en boret tunnelloøsning eventuelt være en mulighed, men det beror på en yderligere analyse i forhold til påvirkning af skarpskydning og undervandssprængninger i Forsvarets områder såvel nord som vest for Sjællands Odde.

- *Hvorledes og hvorfor disse anlæg og øvelsesområder forventes påvirket væsentligt af de angivne korridorer med forskellige typer af anlægstekniske løsninger, som beskrives i det medsendte bilag i henholdsvis en anlægs- og en driftsfase.*

Generelt er en broforbindelse i Forsvarets øvelses- og skydeområder ikke foreneligt med Forsvarets virke, hverken i anlægs- eller driftsperioden.

En kombinationsløsning af bro og tunnel, som indbefatter etablering af kunstige øer, vurderes med den tiltænkte placering omkring Ydre Flak, at have negativ indflydelse og indskrænkende virkning af Forsvarets aktivitet, idet øens placering jf. ref. b. er inden for et af Forsvarets øvelsesområder.

Forsvarets øvelses- og skydeområder er alle indrapporteret til den digitale Havplan, og alle områder, herunder forundersøgelsesområdet er beskrevet i BL7-20, af 9. december 2015, justeret af Trafik- og Byggestyrelsens udsendte NOTAM om midlertidige forbud mod eller indskrænkning i luftrummet over og omkring et område.

Linjeføring ved Sjællands Odde

En høj- og/eller lavbro via Sjælland Odde vil generelt have store konsekvenser for Forsvarets anvendelse af øvelsesområderne ved Sjælland Odde (blandt andet i forbindelse med skarpskydninger mod luft- og overfaldemål inden for øvelsesområdet), og vil dermed også kunne vanskeliggøre eller i yderste konsekvens forhindre, den forsknings- og undersøgelsesvirksomhed, som det Værnsfælles Videnscenter (VV) udfører fra Sjælland Odde.

En tunnelloøsning via Sjællands Odde, som også inkluderer etablering af en kunstig ø i farvandet mellem Sjællands Odde og Djursland, inden for øvelsesområdets geografiske udstrækning, vil tillige indebære begrænsninger i forhold til øvelsesområdets nuværende anvendelse, og dermed også begrænsninger i forhold til Forsvarets forsknings- og undersøgelsesvirksomhed.

Det vurderes, at det ikke umiddelbart er muligt at mitigere begrænsningerne for forsknings- og undersøgelsesvirksomhed ved brug af afværgeforanstaltninger i Sjællands Odde området, hvilket i yderste konsekvens kan medføre, at forsknings- og undersøgelsesvirksomheden må flyttes til et andet egnet område (som ikke på nuværende tidspunkt kan identificeres blandt Forsvarets nuværende øvelsesområder) eller alternativt, at forsknings- og undersøgelsesvirksomheden må indstilles/opgives.

Linjeføring ved Samsø

I området nord for Røsnæs har Forsvaret to skydeområder (EK R 15 og 16), som anvendes til uddannelse af Forsvarets operative enheder. Det er vurderingen, at disse ikke vil blive påvirket i væsentlig grad, men at der kan blive behov for etablering af afbødende tiltag.

- *Om det vurderes muligt via afværgeforanstaltninger at afværge de skitserede væsentlige konsekvenser for anlæg og/eller øvelsesområder, og hvorvidt der må forventes store tidsmæssige og økonomiske konsekvenser af en sådan afværge for forsvaret og et kommende Kattegatprojekt af de typer, der er anmodet om kommentarer til.*

Såfremt hele eller dele af Kattegatforbindelsen etableres som høj- og/eller lavbro, vurderes linjeføringen i teknisk forstand at kunne afstedkomme uacceptable påvirkninger af Forsvarets radardækning i projektområdet, uanset valg af endelig løsning vedrørende linjeføringen (Kalundborg-Samsø-Hou/Gylling Næs, Sjællands Odde-Aarhus eller Sjællands Odde-Djursland).

Linjeføringen vil – afhængigt af den endelige løsning – kunne påvirke såvel overflade- som lav-/luftvarslingskapaciteten. Antallet og placeringen af påvirkede radarer vil variere alt efter valg af linjeføring.

Generelt vurderes de mulige påvirkninger af Forsvarets radardækning at være størst/mest omfattende ved en Sjællands Odde-relateret linjeføring, men næppe så omfattende, at disse ikke kan mitigeres via afværgeforanstaltninger i form af f.eks. opstilling af gap-filer radarer eller flytning/materielmæssig opdatering/udskiftning af eksisterende radarer.

Såfremt en ny Kattegatforbindelse etableres i form af en boret tunnel eller en sænketunnel i hele eller dele af dens udstrækning mellem de berørte landområder (uanset valg af linjeføring), vurderes det, at en evt. påvirkning af Forsvarets radar- og radiodækning vil være ubetydelig i teknisk forstand. Hvad angår evt. påvirkning af Forsvarets radiokommunikation (Ground-to-Ground/Ground-to-Air) kan det heller ikke udelukkes, at en ny Kattegatforbindelse kan afstedkomme uacceptable påvirkninger i teknisk forstand. Det vurderes, at risikoen for uacceptable påvirkninger af radiokommunikationen, som måtte kræve mitigering i form af afværgeforanstaltninger, vil være størst ved valg af en højbro.

Forsvarets sammenfattende indstilling til, hvorvidt

- *Hele delprojektområder eller dele heraf bør udgå af forundersøgelsen*
- *Visse korridorer inden for et eller begge del-projektområder bør udgå*
- *Forslag til ændrede korridorer/anlægstekniske løsninger inden for delprojektområderne*

Sammenfattende vurderes det, at etablering af en ny Kattegatforbindelse i form af en høj- og/eller lavbro – uanset endeligt valg af løsningskoncept og linjeføring – vil afstedkomme krav fra Forsvaret om udarbejdelse af nærmere analyser ("assessments") af de mulige påvirkninger af såvel radardækning som radiokommunikation. Resultatet af sådanne analyser kan afstedkomme krav om etablering af nødvendige afværgeforanstaltninger for at afbøde evt. uacceptable påvirkninger.

Særligt hvad angår de foreslåede korridorer og løsningskoncepter for en ny Kattegatforbindelse mellem Sjællands Odde og Jylland (Djursland) vurderes det, at en sådan løsning vil have betydelige konsekvenser for de øvelsesaktiviteter med videre, som Forsvaret afvikler i øvelsesområdet/-områderne omkring Sjællands Odde. Det vil dermed i sidste ende kunne påvirke Forsvarets samlede kapacitet og kapabilitet til at forestå og udøve pålagte myndighedsopgaver.

Det er derfor Forsvarets indstilling, at en linjeføring via Sjællands Odde udgår af foranalyserne. Er dette ikke muligt, bør en sådan linjeføring etableres som en boret tunnel, hvorved eventuelle kunstige øer holdes udenfor Forsvarets skyde- og øvelsesområder. Endvidere anbefales, at en

linjeføring via Samsø – særligt linjeføringsdelen fra Sjælland til Samsø – udføres som en tunnelløsning, idet dette vil påvirke Forsvarets interesser og den generelle skib trafik mindst muligt.

Forsvarsministeriet er rede til at bidrage til det videre analysearbejde omkring en mulig Kattegatforbindelse, og uddyber gerne nærværende høringssvar, hvis der er behov for det.

Miljøstyrelsens høringssvar:

Hermed et opdateret høringssvar hvor også Sjællands Odde Syd-løsningen er behandlet. Jeg håber det er fyldestgørende, ellers er du meget velkommen til at skrive eller ringe hvis I har spørgsmål eller ønsker yderligere vurderinger.

1. Hvilken betydning Miljøstyrelsen generelt ser af en påvirkning af de forskellige områder på hav i et national og regionalt forsyningsperspektiv

Generelt skal det siges, at Miljøstyrelsen ikke har den fulde viden om råstofbranchens interesseområder og har ikke overblik over samtlige større byggeprojekter, hvor der kunne være behov for råstofindvinding fra søterritoriet. Der kan derfor være råstofinteresser indenfor områder, som Miljøstyrelsen på nuværende tidspunkt ikke er bekendt med.

Sund & Bælt har præsenteret Miljøstyrelsen for potentielle korridorer i tre projektområder - hhv. Samsø-løsningen, Sjællands Odde Nord-løsningen og Sjællands Odde Syd-løsningen:

Delområde 1, Samsø-løsningen, går fra Asnæs el. Røsnæs over Samsø til nordsiden af Horsens Fjords udmundning el. ca 10 km længere mod nord. Mellem Røsnæs/Asnæs og Samsø er der kortlagt store sandressourcer som på et tidspunkt kunne blive relevante at indvinde (504-001, 504-004 og 504-009). Miljøstyrelsen har ikke oplysninger om konkrete interesser i at udlægge områdets kortlagte råstofressourcer som indvindingsområder og vurderer, at en kommende korridor af 1 km bredde gennem sandressourcerne ikke vil have væsentlig påvirkning på den regionale forsyningssikkerhed.

Sydøst for Samsø er der kortlagt en væsentlig grusressource på 65 mio. m³ (504-003), der kan være af regional betydning. Inden for grusressourcen er der udlagt et indvindingsområde (fællesområde 504-GB Nord for Bolsaks) med udløb 1. december 2025. Fællesområde 504-GB Nord for Bolsaks er udlagt med en tilladt indvindingsmængde på 3.368.000 m³ og der er 31. marts 2020 indvundet mindre end 200.000 m³. Området har således ikke været benyttet i større grad, men der kan alligevel være ønske fra råstofbranchen om at genudlægge indvindingsområdet efter tilladelsens udløb, for at sikre den regionale forsyning af grovere råstoffer. Ca. 3 km syd for Samsø er der desuden et eksisterende bygherreområde med udløb 14. august 2027. Bygherreområde 550-HC Paludans Flak Vest tilhører LINDØ port of Odense A/S og Miljøstyrelsen er bekendt med at havnen muligvis er interesseret i at forlænge tilladelsen til indvinding i området efter 2027. Miljøstyrelsen anbefaler, at Sund & Bælt så vidt muligt planlægger en linjeføring der muliggør fortsat råstofindvinding i den kortlagte grusressource og de udlagte indvindingsområder - både i driftsfasen og anlægsfasen for projektet.

Fra Samsø til Jylland krydser de potentielle korridorer flere kortlagte råstofressourcer af lavere kvalitet og mindre volumen. Miljøstyrelsen vurderer, at etableringen af en Kattegatforbindelse på denne strækning ikke vil have en væsentlig påvirkning af den regionale forsyning med råstoffer.

Delområde 2, Sjællands Odde Nord-løsningen, går fra Sjællands Odde til østkysten af Mols ved Ebeltoft. Fra Sjællandssiden er der ikke kortlagt råstofressourcer på den første halvdel af strækningen. I området 10-20 km sydøst for Hjelm er der kortlagt flere større sandressourcer. Nærmere Hjelm er adskillige grusressourcer kortlagt og inden for disse er der udlagt fire indvindingsområder - fællesområderne 506-GA Klørgrund, 506-NA Moselgrund, 506-SA Moselgrund Nord og 506-SB Moselgrund Syd - i samme område er der derudover et efterforskningsområde, hvor der efterforskes med henblik på udlægning af et bygherreområde med tilladelse til indvinding af en større mængde råstoffer. Nord for Hjelm er der kortlagt tre mindre områder med råstoffer af kvaliteten "ral" og i forbindelse med disse er der udlagt to indvindingsområder - fællesområderne 506-HA Hjelm Nordvest og 506-TA Nord for Tvillingerne. Miljøstyrelsen vurderer, at der er kortlagt råstofressourcer af væsentlig regional

betydning. Derudover er der flere eksisterende indvindingsområder i delområde 2, ligesom Miljøstyrelsen har kendskab til interesse i at udlægge et nyt bygherreområde sydøst for Hjelm. Miljøstyrelsen anbefaler, at Sund & Bælt så vidt muligt planlægger en linjeføring, der muliggør fortsat råstofindvinding, særligt i områder med kortlagte grovere råstofressourcer (grus og ral), eksisterende indvindingsområder og efterforskningsområdet - både i driftsfasen og anlægsfasen for projektet.

Delområde 3, Sjællands Odde Syd-løsningen, går fra Sjælland Odde nord om Samsø til Mariendal Strand syd for Aarhus. Fra Sjællands Oddetil Samsø er der ikke kortlagt væsentlige råstofressourcer på den første halvdel af strækningen. Halvvejs mellem Sjællands Odde og Samsø er der kortlagt enkelte større sandressourcer. Inden for den vestligste sandressource er der udlagt et indvindingsområde (fællesområde 506-PA Marthe Flak). Fællesområde 506-PA Marthe Flak er udlagt med en tilladt indvindingsmængde på 2.450.000 m³ og der er 31. marts 2020 indvundet mindre end 60.000 m³. Området har således ikke været benyttet i større grad, men der kan alligevel være ønske fra råstofbranchen om at genudlægge indvindingsområdet efter tilladelsens udløb, for at sikre den regionale forsyning af råstoffer.

Nord for Samsø, i en afstand af ca. 1 km fra den foreslåede linjeføring, findes et efterforskningsområde, hvor der efterforskes med henblik på udlægning af et bygherreområde med tilladelse til indvinding af en større mængde råstoffer. Nordvest for Samsø går linjeføringen gennem flere kortlagte sandressourcer, der på sigt kunne blive relevante at indvinde (502-041, 502-052, 502-053, 502-056). Miljøstyrelsen har ikke oplysninger om konkrete interesser i at udlægge områdeskortlagte råstofressourcer som indvindingsområder og vurderer, at en kommende korridor af 1 km bredde gennem sandressourcerne ikke vil have væsentlig påvirkning på den regionale forsyningssikkerhed. Ved landføringen på jyllandssiden krydser korridoren råstofressourcer bestående af grus, sand og fyldsand. Inden for råstofressourcerne passerer korridoren to indvindingsområder (502-AA Hesbjerg Grund og 502-JA Hesbjerg Grund Syd). 502-AA Hesbjerg Grund er udlagt med en tilladt indvindingsmængde på 38.000 m³ og der er 31. marts 2020 indvundet ca. 34.000 m³. 502-JA Hesbjerg Grund Syd er udlagt med en tilladt indvindingsmængde på 6.000 m³ og der er 31. marts 2020 indvundet 300 m³. Begge indvindingsområder har således en begrænset tilladt restmængde. Miljøstyrelsen har ikke kendskab til om råstofbranchen ønsker at genudlægge områderne med en fornyet indvindingsmængde. Miljøstyrelsen anbefaler, at Sund & Bælt så vidt muligt planlægger en linjeføring der muliggør fortsat råstofindvinding i de udlagte indvindingsområder og efterforskningsområdet nord for Samsø - både i driftsfasen og anlægsfasen for projektet.

Hvis I har behov for at se kortlagte råstofressourcer kan de tilgås via den marine råstofdatabase MARTA. Data kan desuden indlæses i MapInfo, ArcGIS og lignende GIS-værktøjer via "web services" øverst til venstre i databasens webinterface:

https://data.geus.dk/geusmap/?mapname=marta#baselay=baseMapDa&optlay=&extent=559231.6401320971,6171600.043016595,667832.9712299989,6229747.005708597&layers=marta_resource

2. Om der er områder med særlige bygherreinteresser, som kræver et særligt fokus, herunder fx med baggrund i mulighed for at få dækket denne bygherres behov på anden vis, mængderne og varigheden af tilladelsen

Der er på nuværende tidspunkt ingen eksisterende bygherreområder inden for delområde 1, 2 og 3.

3 km syd for Samsø og umiddelbart syd for delområde 1, har LINDØ port of Odense et eksisterende bygherreområde. Som nævnt er Miljøstyrelsen bekendt med, at havnen muligvis er interesseret i at forlænge tilladelsen til indvinding i området, efter tilladelsens udløb i 2027.

I delområde 2 har Aarhus Havn tilladelse til efterforskning efter råstoffer i et område sydøst for Hjelm og i delområde 3 har Aarhus Havn ligeledes tilladelse til efterforskning af råstoffer i et område nord for Samsø. Aarhus Havn har oplyst i efterforskningsansøgningen, at de ønsker at indvinde ca. 8 mio. m³ til brug for udvidelse af havnen. Efterforskningstilladelserne er gældende indtil hhv. 14. maj 2021 og 3. april 2021. Undersøgelserne forventes foretaget mellem 1. marts 2020 og 30. september 2020. En eventuel indvindingstilladelse vil som udgangspunkt være gældende i 10 år fra tilladelsen er meddelt. Aarhus Havn har dog oplyst, at deres behov for råstoffer til udvidelse af havnen vil strække sig over en periode på mere end 10 år. Miljøstyrelsen forventer derfor, at Aarhus Havn inden udløb af en kommende tilladelse til indvinding vil søge om fornyet tilladelse til indvinding. Områderne kan således være reserveret til råstofindvinding i en væsentligt længere periode end 10 år. Efterforskningstilladelserne kan læses via følgende links: <https://mst.dk/service/annoncering/annoncearkiv/2020/apr/tilladelse-til-efterforskning-efter-raastoffer-i-omraade-moselgrund-nordvest/> & <https://mst.dk/service/annoncering/annoncearkiv/2020/mar/tilladelse-til-efterforskning-efter-raastoffer-i-omraade-vest-for-issehoved-flak/>

3. Om der er andre end de ovennævnte hensyn, hvor der kan argumenteres for særlige hensyn til at undgå at berøre netop dette område

Ikke umiddelbart.